

COMIC

STRIP MAGAZIN

Roll

CIJENA 100 BHD
BROJ 2
GODINA 1

BOSNA I HERCEGOVINA
TUZLA, AVGUST 1995.

IZDAVAČ:
Dom mladih Tuzla

ZA IZDAVAČA:
Mirjana Tahirović

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
Jaganjac Jusuf

NASLOVNA STRANICA:
Jaganjac Jusuf
ulje na platnu
25 x 30

POSTER
Dejan Slavuljica

TEHNIČKA PRIPREMA I ŠTAMPA:
"PrintCom" Tuzla

ADRESA:
Dom Mladih Tuzla
Ul. Ratka Vokića 2
Tel. 38 775
35 915

Na osnovu rješenja ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta br.521 ("Sl. list R BiH, br. 21/90)

Product of IWA Dom Mladih Tuzla BiH
Tel./Fax: + 00387 75 821 385
Sorosh Zamir E-mail adress:
IWA&ZAMIR - TZ.ZIN.APC.ORG
IWA Head office Stocholm:
+ 8612 1248; Fax: + 8673 0345

NOVA ERA B-H STRIPA

Bosni i Hercegovini sigurno ne nedostaju ljubitelji stripa. Možda je ponajbolji pokazatelj zavidnog strip tržišta kod nas i proda rijetkih izdanja koja dolaze iz uvoza, često vrlo sumnjive kvalitete. Ogromnu prazninu na strip tržištu tek počinju popunjavati kvalitetni radovi iz domaće kuhinje. Nije li to početak "nove ere" za strip umjetnost u BiH koju možda upravo momci iz "Torza" sve odlučnijim koracima i sve bogatijom produkcijom započinju i sa sve manje stidljivosti zrače energijom akumuliranom skoro decenijskim radom u ovom klubu.

Bosni i Hercegovini ne nedostaju ni poznavaoци stripa ni oni koji su se i do sada profesionalno ili poluprofesionalno bavili ovim poslom, a kojima ostaje da definišu vrijeme prije "nove ere" za domaći strip. Taj posao može izgledati veoma lagan jer se, na prvi pogled, malo šta događalo u kreativnom smislu kroz decenije postojanja ove umjetnosti na našem prostoru, ali i proketo težak kada istinskim argumentima želimo stvari izvesti na čistac. I koliko god se istoričari upinjali da ispune stupce istorije ovog medija, krajnji rezultat će biti da strip, u kreativnom smislu, nema veliku tradiciju kod nas, barem ne toliko bitnu za neke globalnije okvire. Pominjaće se tu i neka velika imena stripa koju su na ovaj ili onaj način vezana za naše podneblje, čeprkaće se po starim strip sveskama i matičnim knjigama u potrazi za tradicionalnim i originalnim domaćim izrazom, ali teško da će nešto značajno biti rečeno. Zato je bolje okrenuti se budućnosti i reći da "nova era" za bh strip počinje 10. 3. 95. u 18 h kada je promovisan prvi broj "Comic roll" magazina.

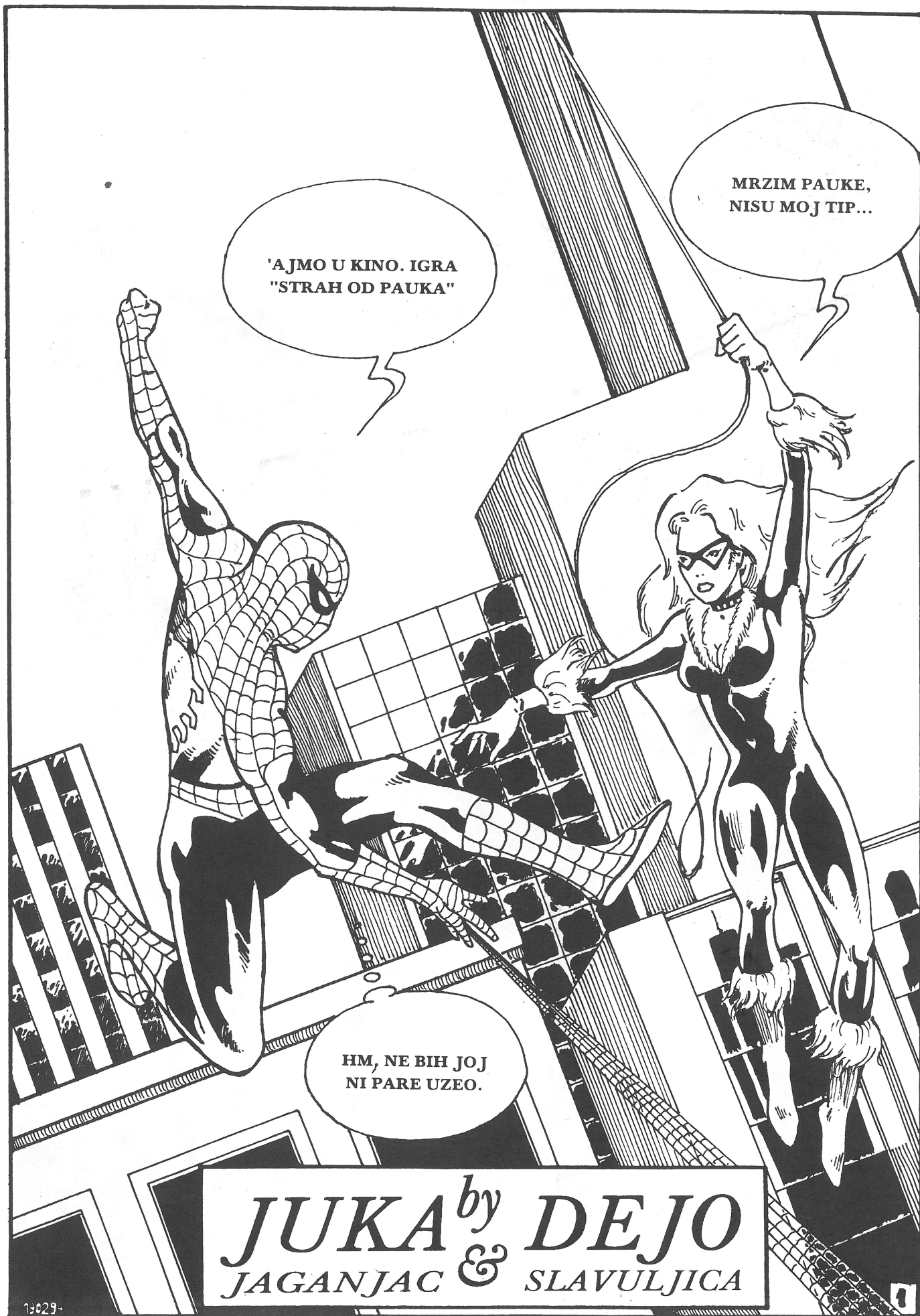
Koliko god brojali dječije ospice na prvcu "Comic rolla", koloko god "Grad opstanka" izgleda bez glave i repa čiju nedovršenost ne spašava ni odličan štos sa zadnjim neispunjenim kaišem, koliko god Frankeštajn ima fini štimung početka 60-tih godina (neko će reći kopiran) i koliko god poneka linija previše liči na nešto već viđenog žanrovsko šarenilo (u pozitivnom smislu) i na mjestima izvrsna grafička rješenja pokazuju kreativni potencijal koji ne bismo smjeli podcjeniti. Prvi korak je učinjen, porođajne tegobe su iza nas i zanimljivo će biti vidjeti sljedeći korak. Poslužite se!

Rusmir Tupković

- SADRŽAJ -

Ramone	3
D. Slavuljica / J. Jaganjac	
Baby Beef	15
J. Jaganjac / D. Slavuljica	
Dreams or	25
J. Jaganjac	
Perfect	30
D. Slavuljica / E. Delalić	
Day Dream	40
D. Slavuljica	
Baby Beef	42
D. Slavuljica / J. Jaganjac	
The Top	49
J. Jaganjac / D. Slavuljica	
No name	55
E. Delalić	

ALL RIGHT RESERVED

RAMONE

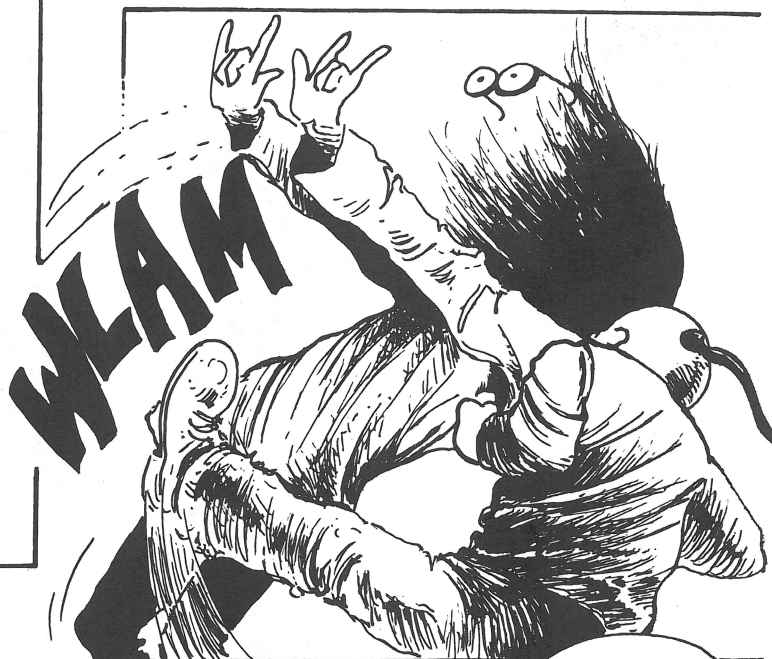
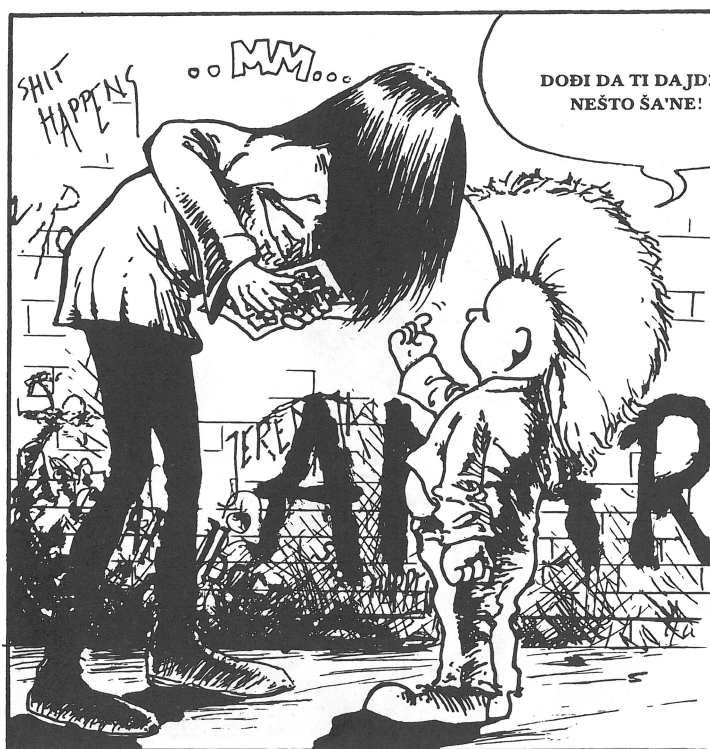
HEY
LET'Sho
go

... I SMRDI TI IZ
USTA, TAKOĐE...

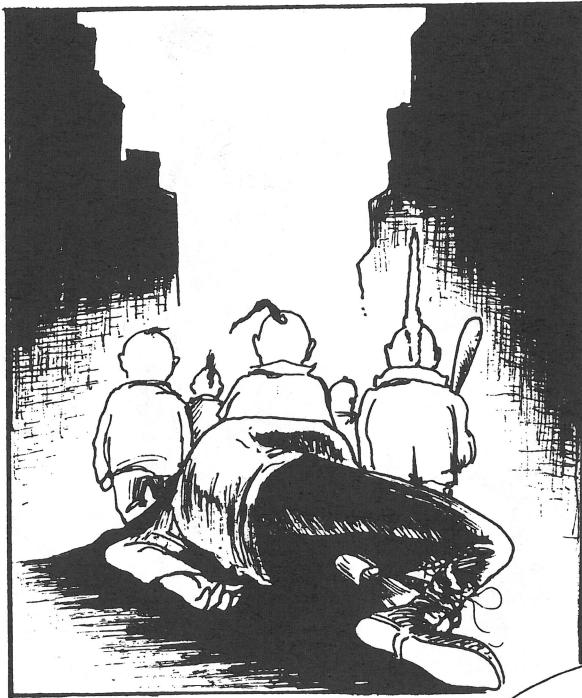
... VRIJEME NOVIH
HEROJA DOLAZI.

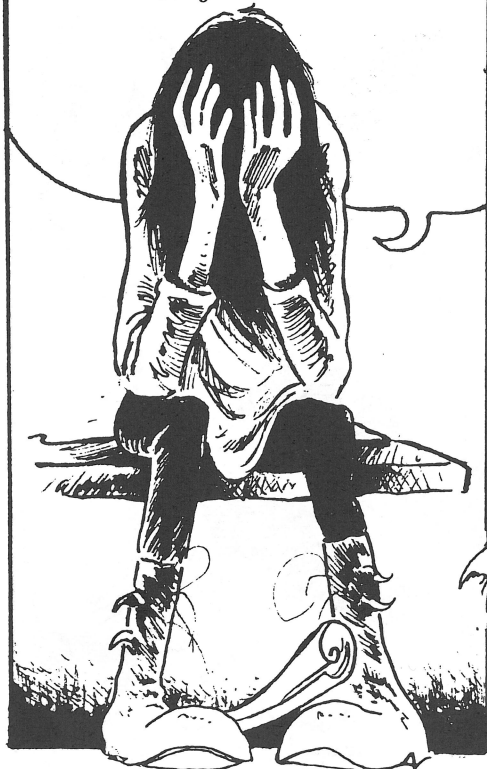

OH! MOJ ŽIVOT NE VODI NIKUDA.
SVE JE GOTOVO.

NEMAM PRIJATELJA,
DJEVOJKE BJEŽE OD MENE...

PRIJE NEGO ŠTO OKONČAM SVOJ
ŽIVOT, DA SE JOŠ MALO
DRUŽIM SA SVOJIM
JEDINIM
PRIJATELJEM.

ZBOGOM JEDINI PRIJATELJU,
ODLAZIM IZ OVOG
OPAKOG SVIJETA.

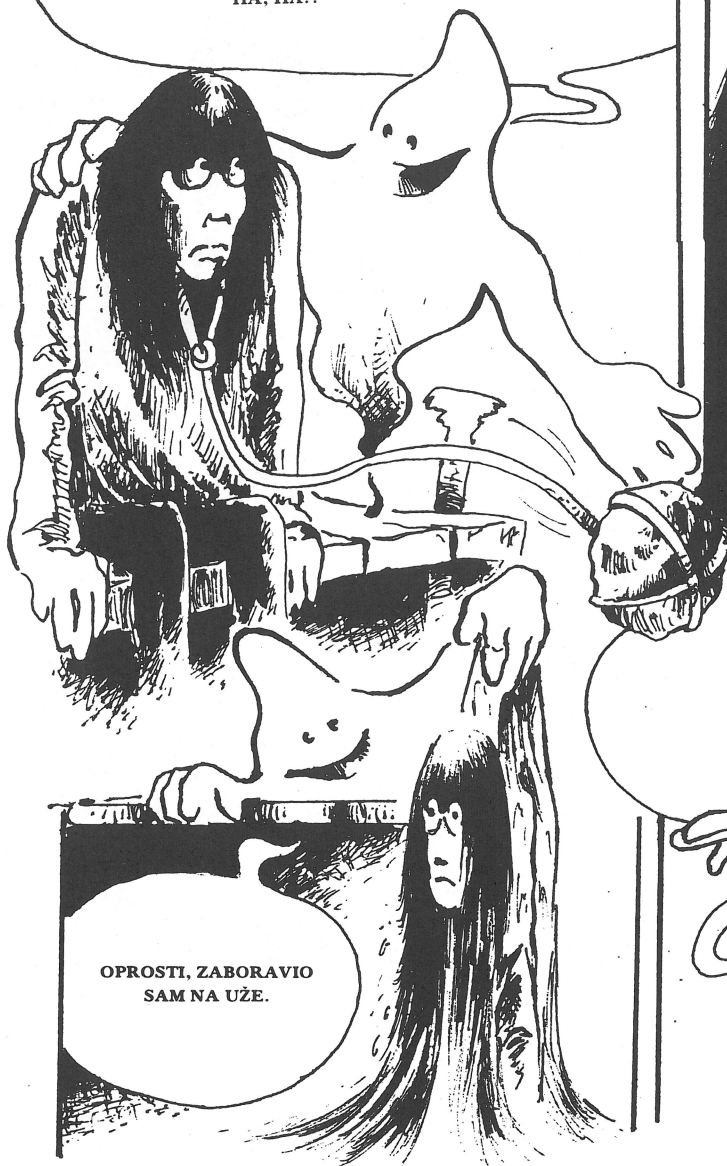

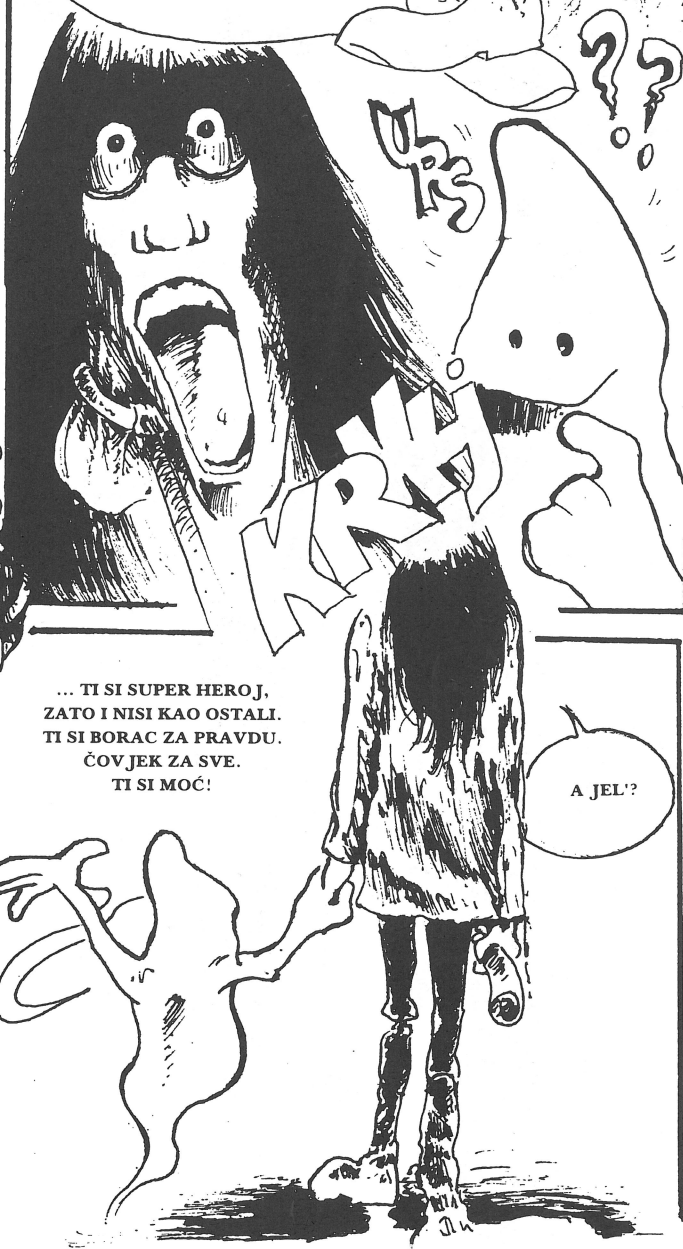
KO SI TI?
ŠTA HOĆEŠ?

JA SAM DUH IZ STRIPA,
DOŠAO SAM DA TI VRATIM
VJERU U ŽIVOT.

ŠTA ĆE TI OVO?
SAMOUBISTVO!
HA, HA!!

OPROSTI, ZABORAVIO
SAM NA UŽE.

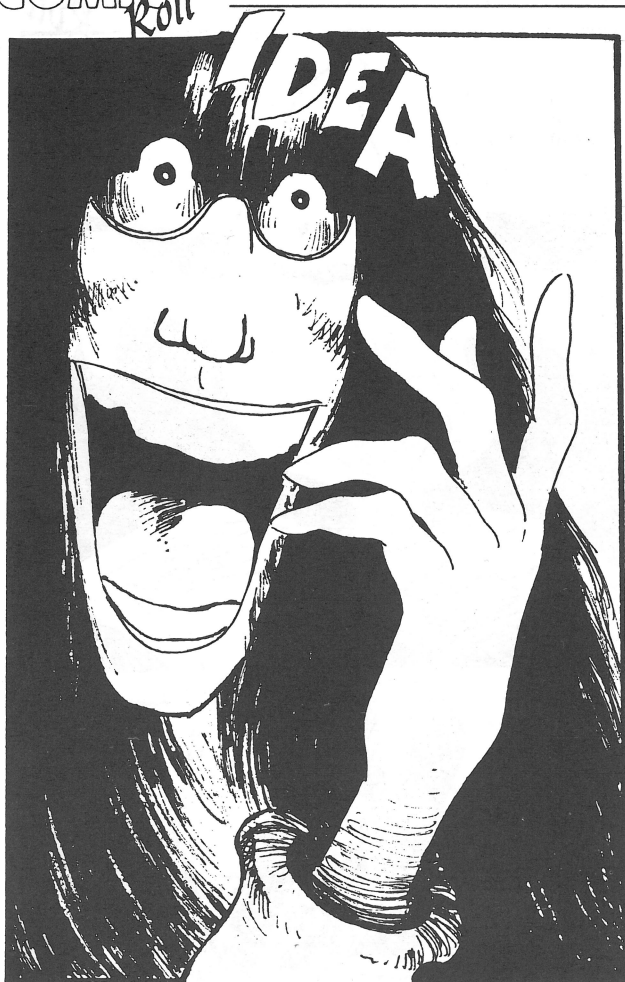
... TI SI SUPER HERO J,
ZATO I NISI KAO OSTALI.
TI SI BORAC ZA PRAVDU.
ČOVJEK ZA SVE.
TI SI MOĆ!

A JEL'?

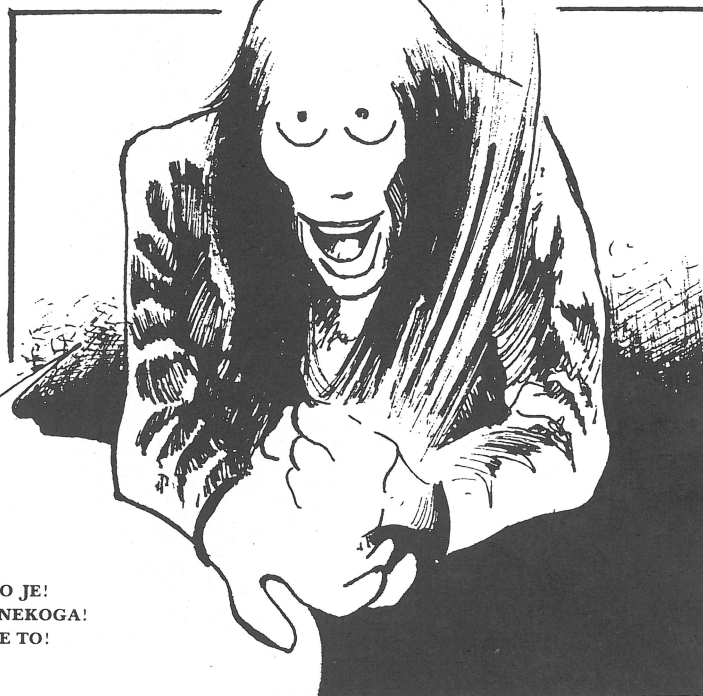
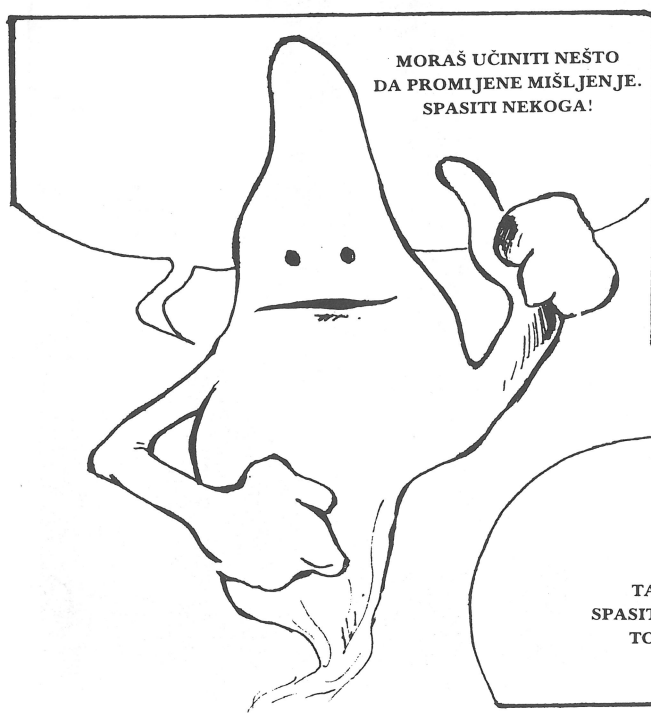
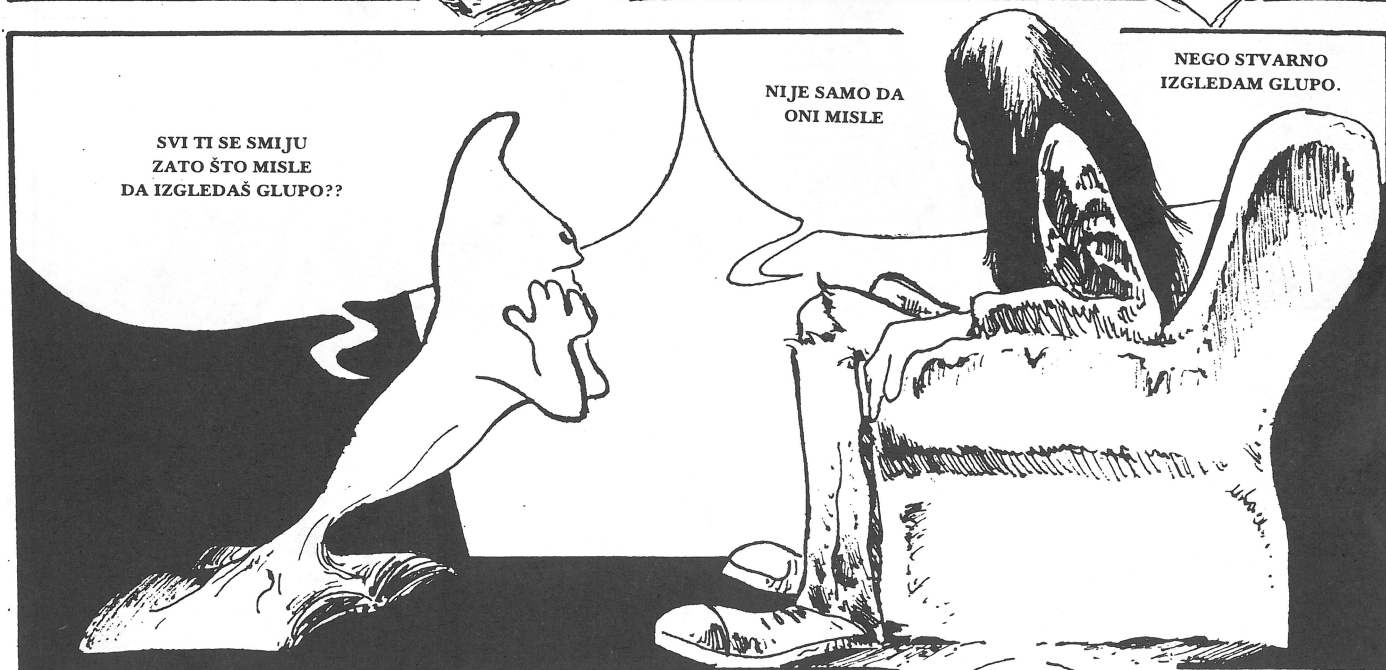

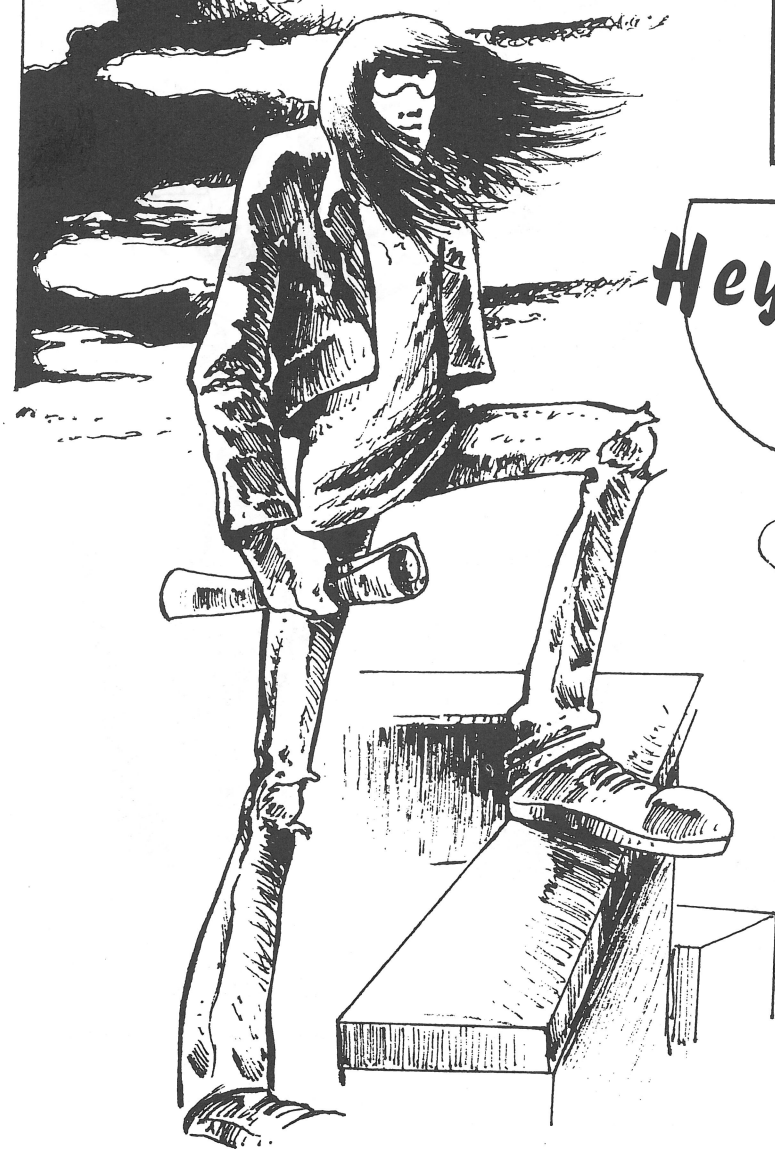

ČUVAJ SE GRADE,
RAMONE DOLAZI!

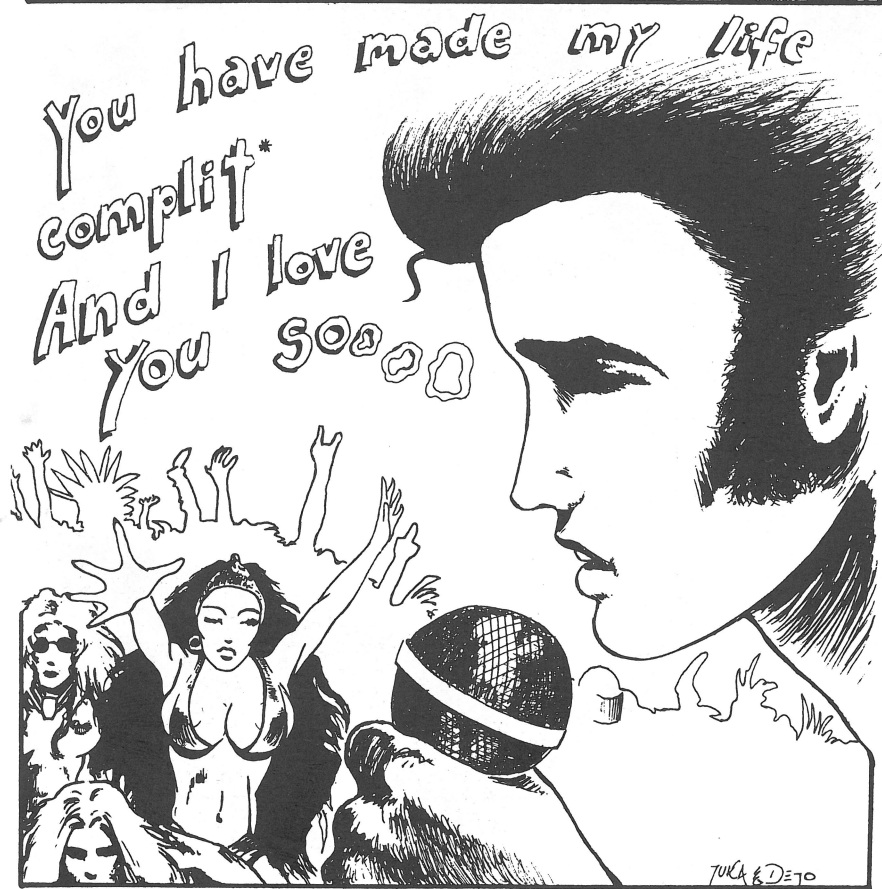

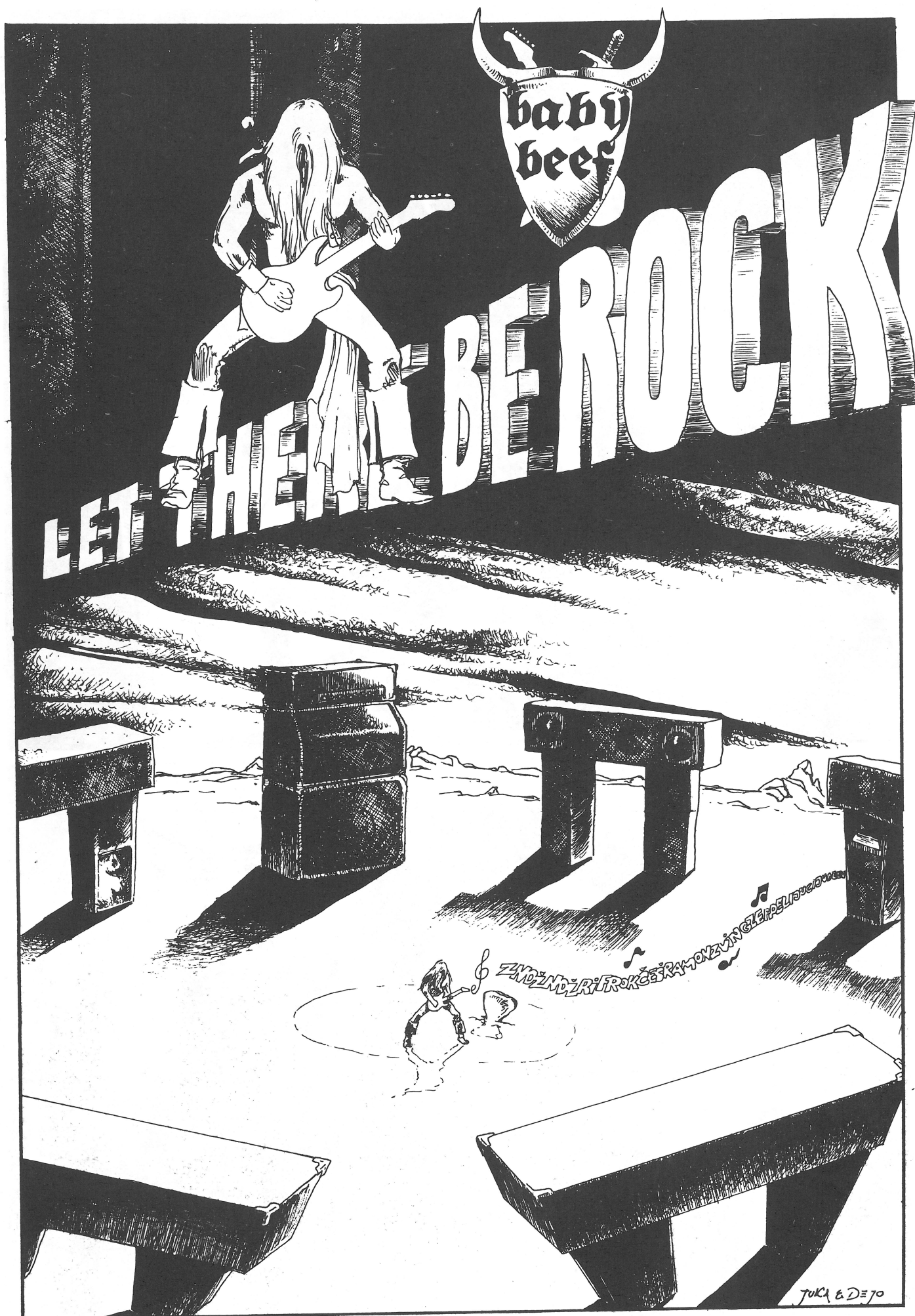

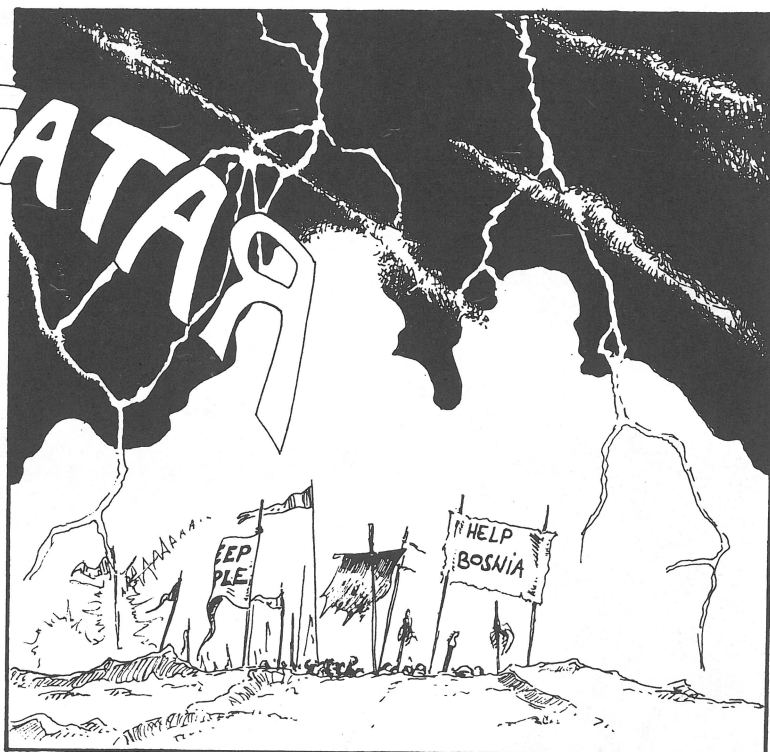
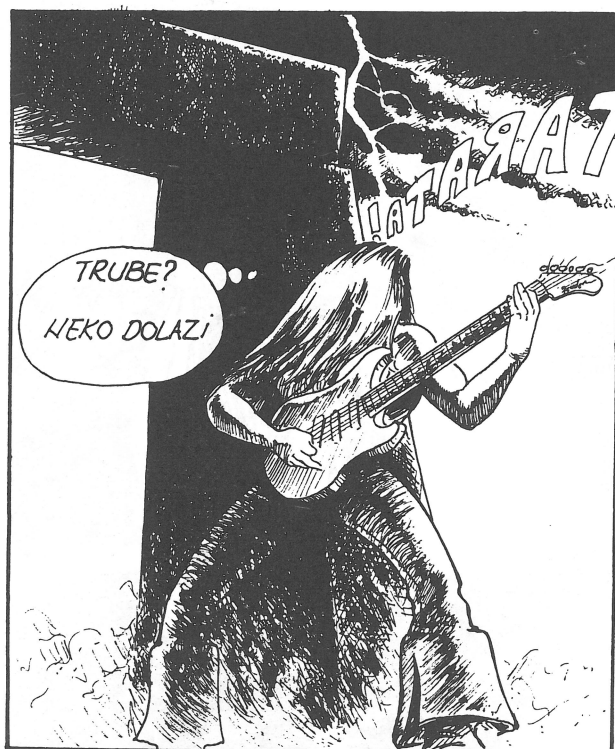

IZORA SVANU
A NIGDJE POETLA

HEJ RINGO UBACI
U TREĆU, PRESAUGAJ GA,
KVAČILO! KVAČILO!

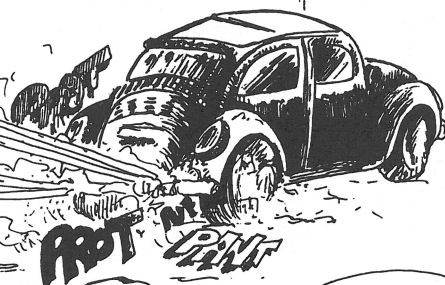
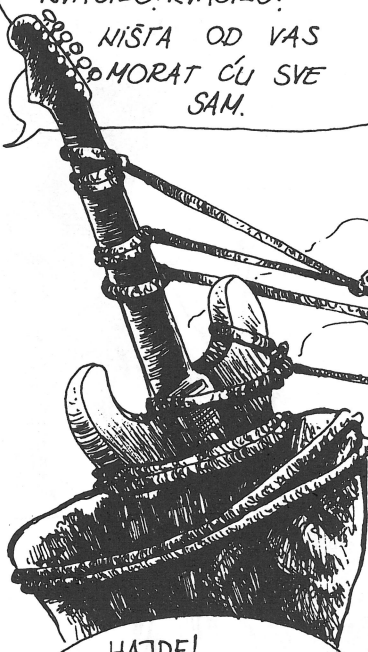
NIŠTA OD VAS
MORAT ĆU SVE
SAM.

ISKLUČI
BRISAČE IDIOTE
JAOJ!
NE ŠTIPAJ
SE!

HELP!
I NEED
SOMEBODY!

HEY POLLE
ŠIĐI S' GASA
MATERE TI!

E?

HAJDE!
PUŠTI TO [REDACTED]
ROLAT ĆENO KAMENJE
NEGdje DRUGDJE!

JA,
ČUDNE LI
OMLADINE
C.C.C.

HEJ! SMIJE LI
KO PO PIVU
DA NEĆE USPJET?

'OČEL
TO MOHČI

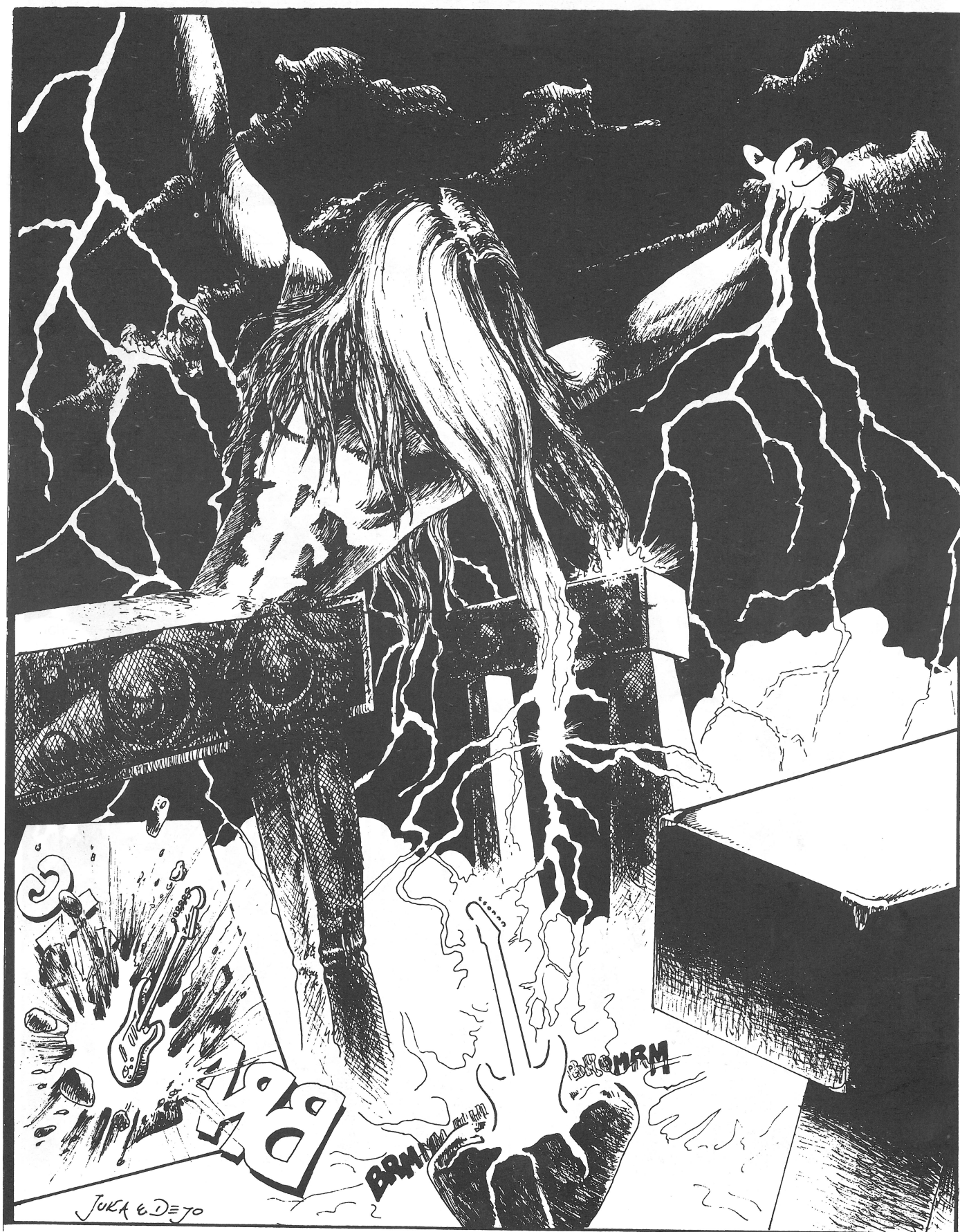
JURKA
&
DEJO

DREAMS OR ....

by
JUKA JAGANJAC

... GD JE SE NALAZIM!?
ŠTA SE DESILO?

S' DRUGE SI STRANE
I JEPOTICE, GD JE SE
STVARNOST I ILUZIJA
UTAPAJU U JEDNO.

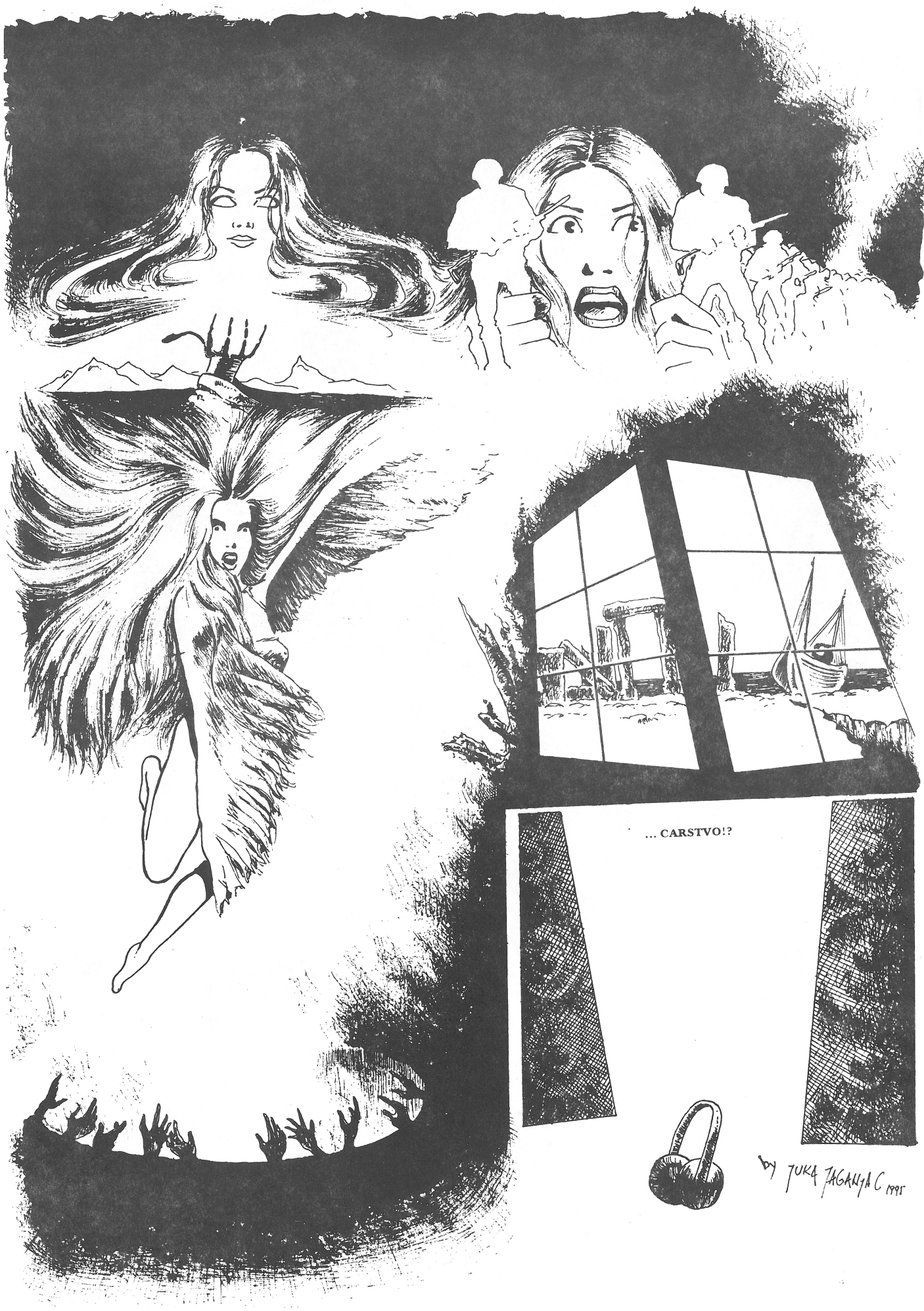

I ČESTO S' DRUGE
STRANE VIDIMO
SVOJE SUTRA...

... MA KAKO BILO
I ŠTO GOD
SE DESILO
TO JE NAŠE...

SUBKULTURA-KULTURA DANAŠNJICE

Stoljeće koje upravo izmiče ostaće mar-kirano u istoriji, osim po velikim ratovima i krupnim naučnim dostignućima, vjerovatno i po nekim kulturnim karakteristikama koje zadiru duboko u umjetnost, sociologiju pa i psihologiju, svim onim osobenostima koje će tek sa izvjesne vremenske distance moći biti sagledane.

Naravno, ljudska potreba za objašnjenjem i kategorizacijom svakako neće propustiti da se ova ili ona pojava olako imenuje što zbog lakše orijentacije, što zbog očiglednih karakteristika i opet će, kao i do sada, sigurno biti miješane babe i žabe i činiće se greške koje su mnoge umjetničke discipline degradirale u tolikoj mjeri da su im bile potrebne silne decenije odbacivanja tog negativnog balasta.

Primjera za to ima nažalost i previše a ovaj puta ćemo se nakratko zadržati na paraleli STRIP-FILM. Filmski stvaraoci u samom startu nisu imali umjetničkih pretenzija ali je vrlo brzo čisto dokumentaristička namjena filma zaodjenuta

plaštom umjetnosti. Čudno je da je strip, koji je nastao gotovo u dlaku u isto vrijeme kada i film, morao toliko da se bori za svoj zasluženi i davno zarađeni status. Da stvar bude još čudnija, analizirajući tačku po tačku ove dvije grane umjetnosti, ponekad strip nazivamo dati predmet.

Da se razumijemo, strip i film su svakako srodne umjetničke discipline ali i sa dovoljno razlika da ih možemo razdvojiti kao samostalne.

Na žalost, za razliku od filma koji se i tretira kao samostalna umjetnost, strip nikako da se odlijepi od promatranja kroz prizmu drugih disciplina kao što su slikarstvo, književnost, film itd, dovoljno da stripu prikače prefiks SUB, čast ili prokletstvo koje sa rock n rollom hrabro nosi.

Da li je to (ne)djelo onih koji svojim (ne)djelima ne mogu privući ni sićušni dio pažnje koju strip i rock privlače milionima svakodnevnih konzumenata?

Istina je u stvari da ni u prosječnoj urbanoj sredini čovjek se ne može niti okrenuti, niti bilo gdje pokazati prstom, a

da to nije direktno ili indirektno djelo čovječijih ruku. Dakle, kultura je svugdje oko nas, od grafita najbanalnije sadržine do spejs šatla.

U takvoj situaciji zbilja treba biti nešto posebno pa zaraditi epitet "subkulturni". Utjeha može biti da je kroz istoriju gotovo svaka vrijedna stvar nailazila na otpor. Strip tu nije nikakav izuzetak. Sjetimo se samo nesretnih impresionista koji su svoju satisfakciju čekali decenijama. Strip svoju satisfakciju, bar kad je riječ o našim prostorima, čeka puno stoljeće. Razlika je u tome što impresionisti u početku nisu bili prihvaćeni ni od kritike ni od publike, dok strip nije samo formalan vladalac umjetnosti, ali desetina miliona primjeraka revija, fanzima, albuma i ostalog vezanog za strip, pokazuju ko je superiorniji, a vrijeme će svakako i u formalnom pogledu smjestiti stvari na svoje mjesto, iako taj proces iz današnje perspektive izgleda nepravedno spor.

Rusmir Tupković

MUZIKA I STRIP

Amerika 60-tih. Vrijeme rokenrola. Amerika se plaši momaka i djevojaka sa dugom kosom koji žele da muzikom promijene svijet. U ustajalim rezervatima sindikatskog stripa pušu novi vjetrovi. Umjesto da se bori sa okrutnim kriminalcima privatni detektiv i intelektualac RIP KIRBi suočava se sa drugačijim problemom. Jedna njegova stara poznanica odriče se sestrića zato što su postali hipici, odnosno mekušci. Njih dvojica odlaze na Divlji zapad i umjesto rokenrola počinju upražnjavati narodnu muziku. Otprilike kao kad bi neki roker otišao u selo i počeo da svira narodnjake. Poučan strip iz više razloga.

Kosmonaut Flaš Gordon koji je uspio da uvede red na mnoge planete bori se protiv suludog tipa koji pokušava da zavlada planetom pomoću muzike.

Ah taj rokenrol. U stripu se čak pojavljuju i Bitlsi.

Dakle rokenrol je postao dio stvarnosti i uspio da uđe u rezervate glupe zabave zbog zabave, eskapističkih perversija papirnatih heroja zabave zbog tuče i obratno.

Rokenrol je uspio da poljulja neke ustaljene vrijednosti da bi završio kao karikatura.

Siromašni kamiondžija Elvis vadi mač uspjeha i postaje kralj da bi na kraju u nedostatku dvorske budale sam od sebe napravio budalu.

Na kraju roka počinje pank. Iz Amerike preselimo se u Zagreb 80-tih godina.

U to vrijeme djeluje list "Polet" a u "Poletu" grupa "Novi kvadrat". I kao što "Polet" slikom golog golmana

izaziva nedoumice, isto tako "Novi kvadrat" izaziva nedoumice svojom nekonvencionalnošću.

Jedna od karakteristika "Novog kvadrata" je i obrada rok pjesama. Naročito je tu prednjačio Igor Kordej. I onda se pojavljuje muzički kritičar Glavan i počinje da pljuje po strip grupi.

"Novi kvadrat" otpužuju da su neznalice i plagijatori zbog uticaja francuskog stripa a ovi odgovaraju da su kritičari budale jer ne razumiju razlike između forme i ideje. Igor Kordej je nekoliko godina kasnije izjavio da je Glavan u osnovi bio u pravu jer se od stripa traži priča a da su oni pretežno bili ilustracija.

Članovi "Novog kvadrata" su poslije objavljivali u inostranstvu počevši od Mirka Ilića koji pravi naslovne stranice za "Njujork tajms" do Zimonića koji je pokrenuo list "Patak".

I još malo o Kordeju. On je u svojim vezama sa stripom bio najdosljedniji. U okviru SLS-studija (sporo-loše-skupo) studija objavio je i par omota za ploče od kojih je najljepši: za grupu FILM.

Igor Kordej je i stripiski obradio i nekoliko rok-pjesama a najviše voli Bouvija, Stounse i CAN i druge opore grupe a takvi su mu i stripovi.

I tako muzika dopire do stripa u nekim čudnim i prelomnim vremenima kada se dešava nešto novo, kada okoštale forme pucaju dovedene do kraja i kada se čeka nov zamah.

NEKI TO NE VOLE
VRIJEME JE ZA...

Saša Nedoh

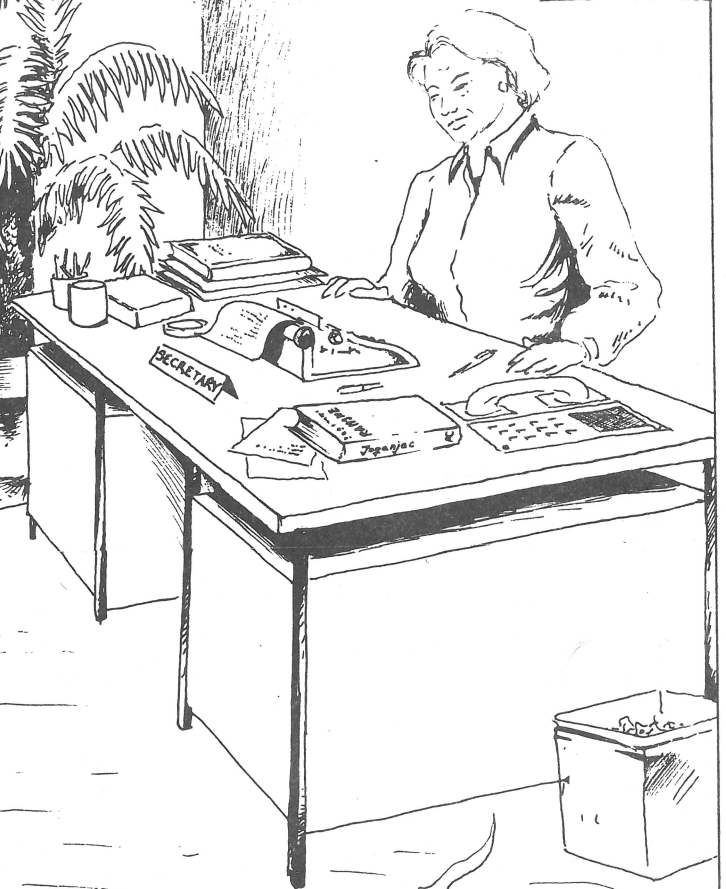
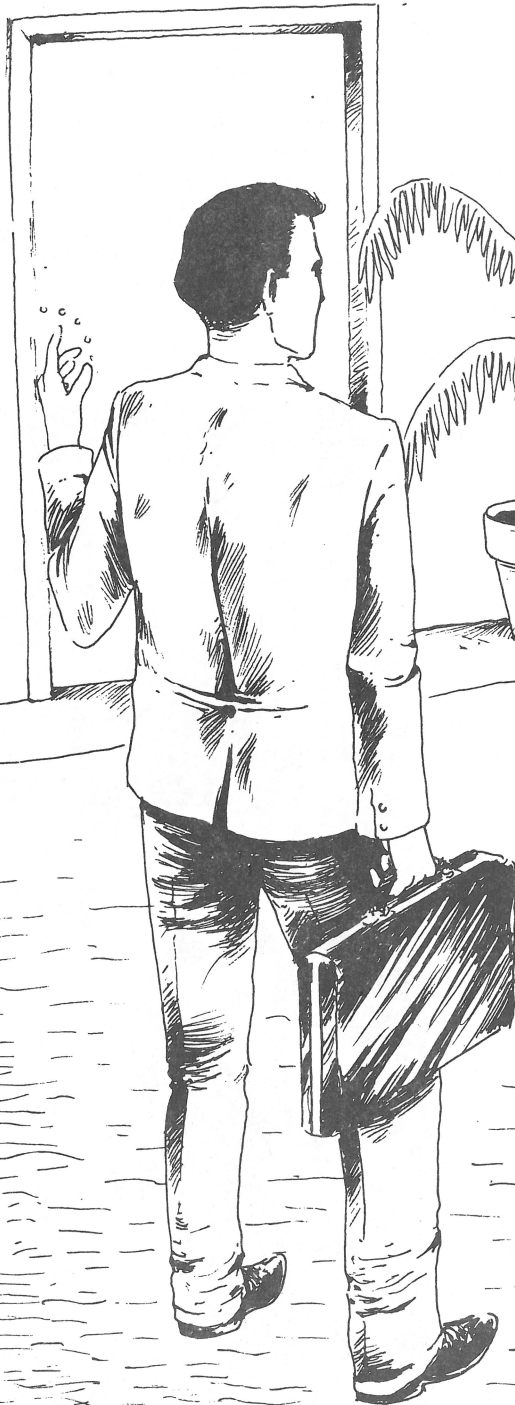
"WORLD
OUT OF
WORLD"

By Jaganjac & Šlavuljica

PERFECT

Strangers

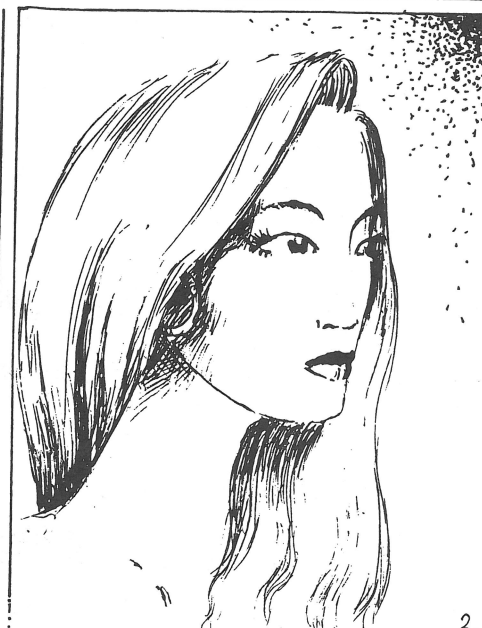
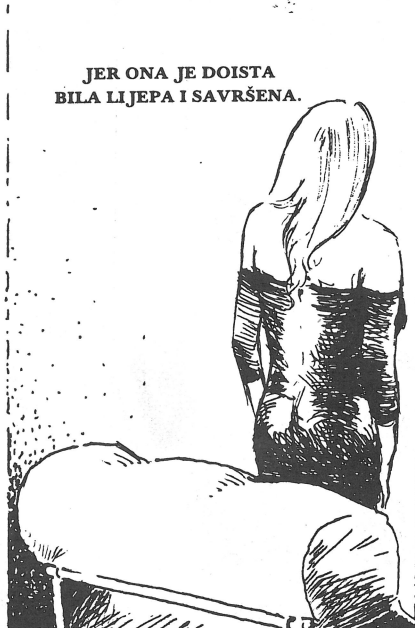
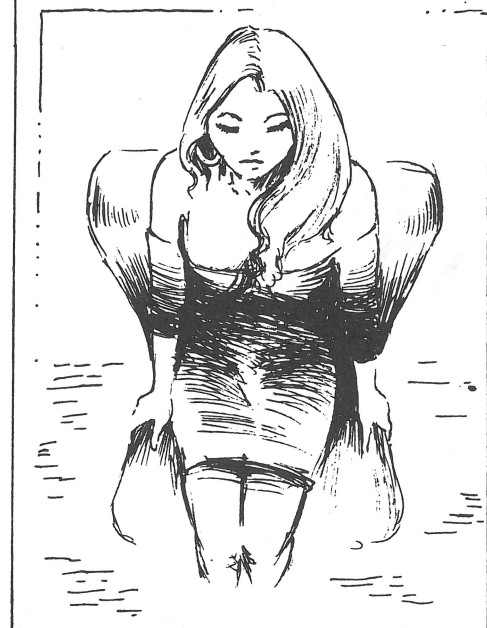
DELALIC E. & SLAVULIĆA D.

DOBRO JUTRO,
GOSPODINE DŽONSON!

DOBRO JUTRO,
GOSPODO KLARA!

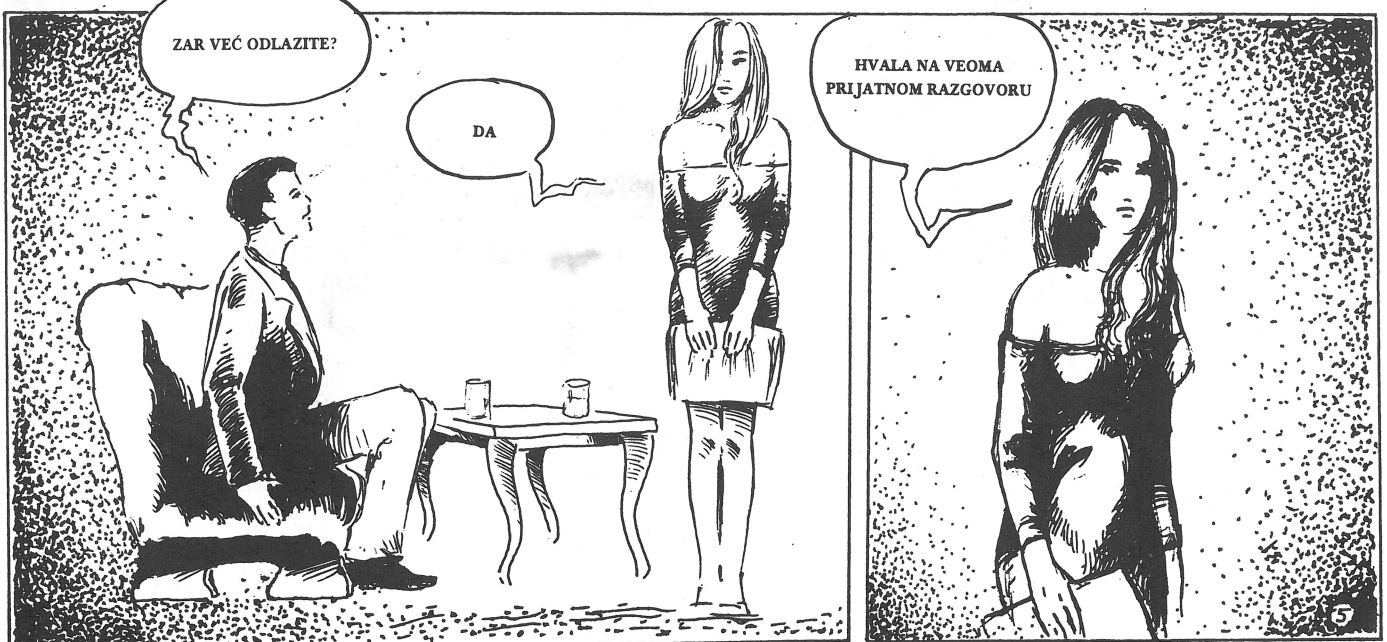
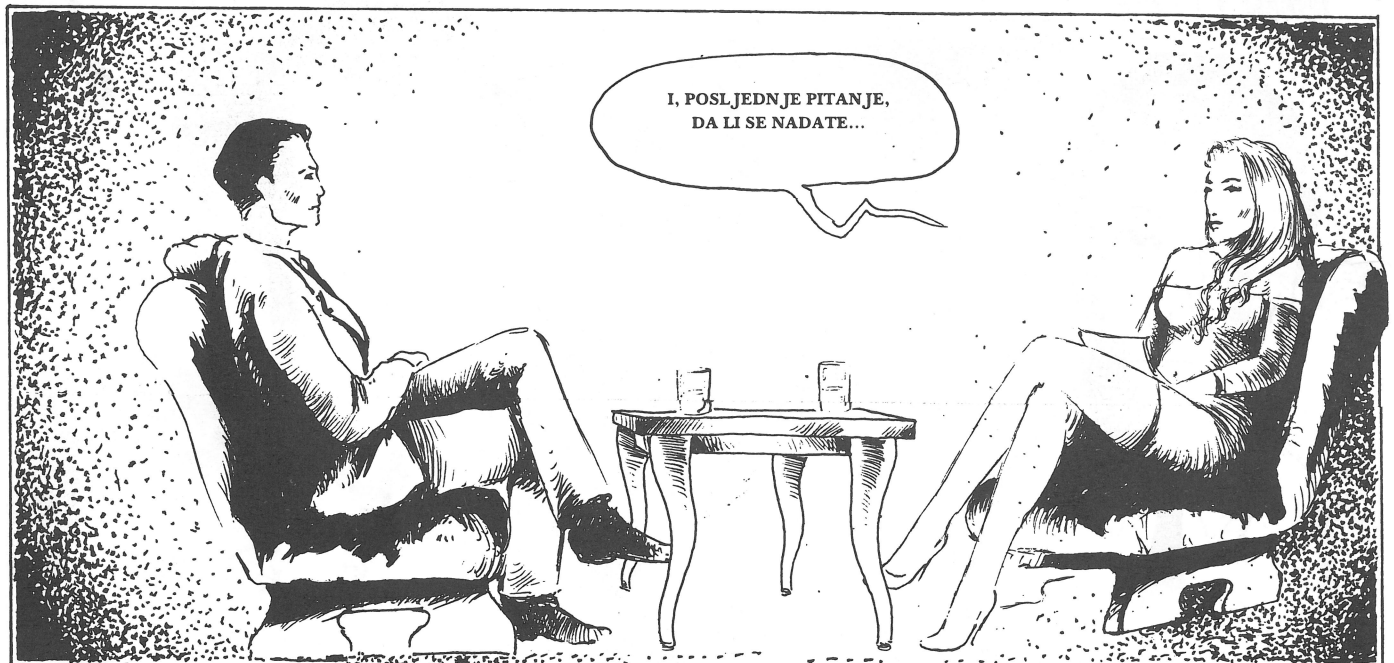

JER ONA JE DOISTA
BILA LIJEPA I SAVRŠENA.

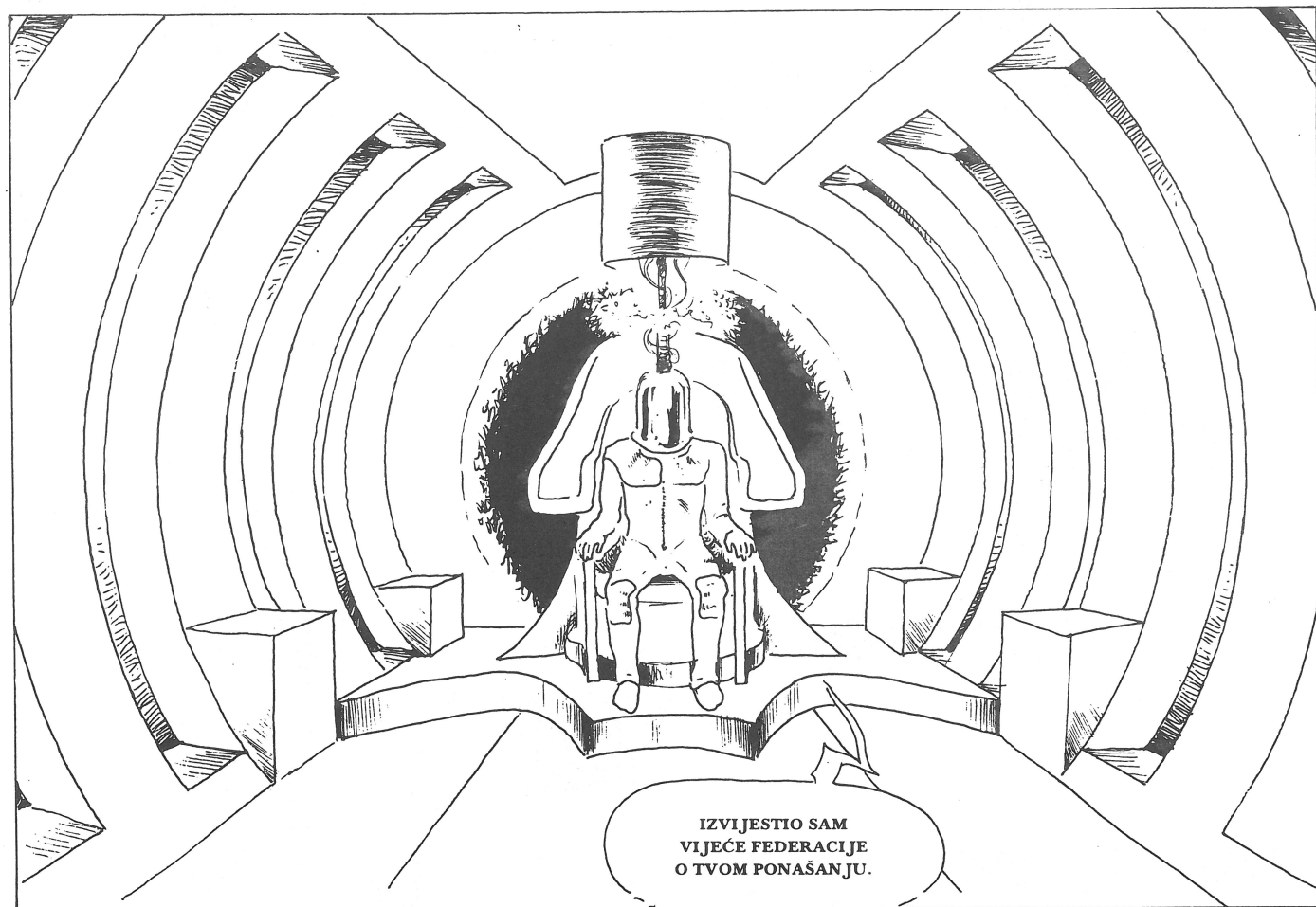
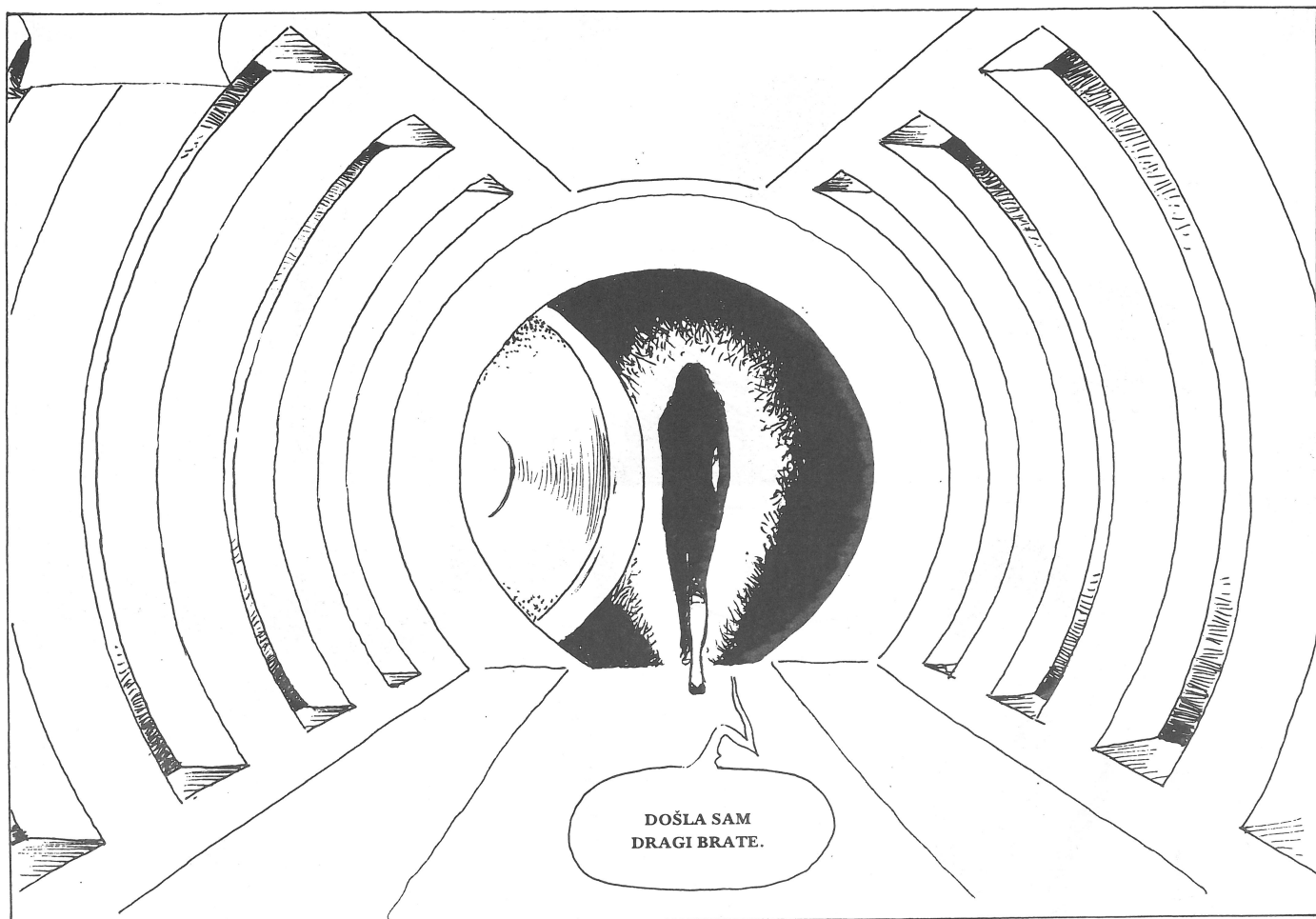

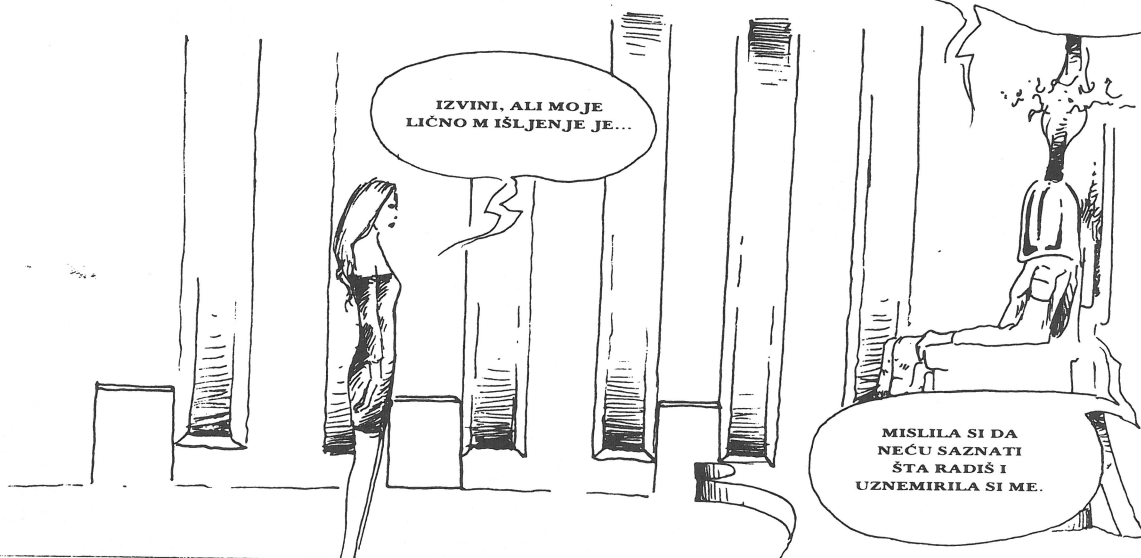
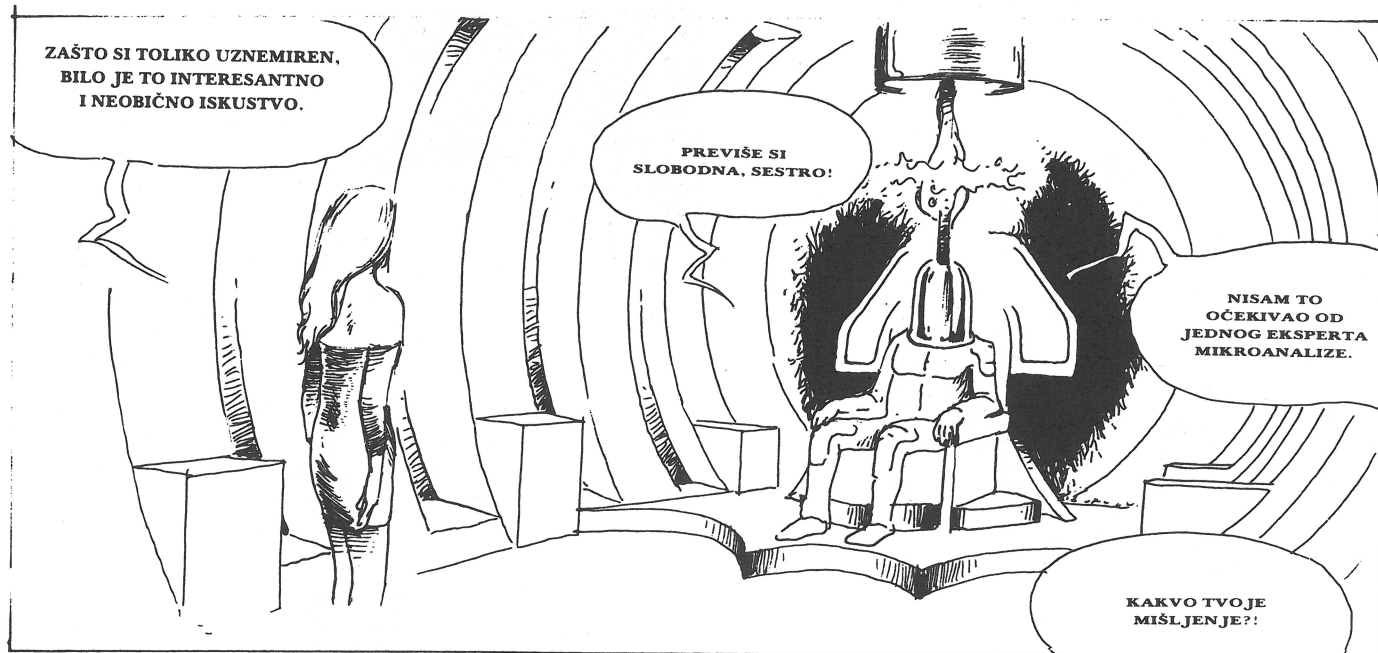

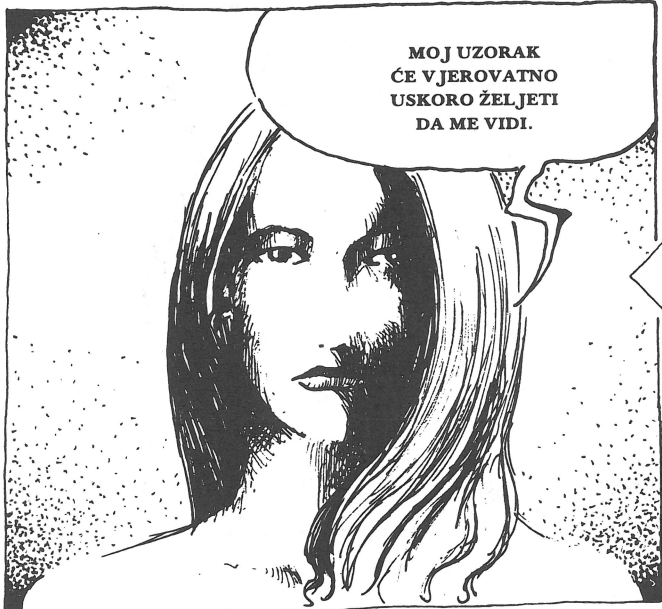
ZABORAVILA SAM NA TO.
NISAM MISLILA NA POSLJEDICE.

I BIĆE TUŽAN KADA
SAZNA DA NEMA
SONJE KOJA RADI
U MAGAZINU "ŽENA"

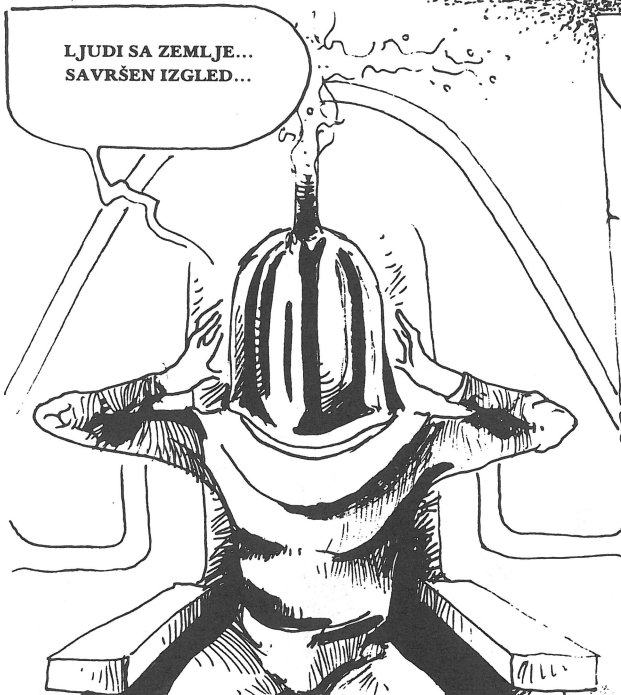

MOJ UZORAK
ĆE VJEROVATNO
USKORO ŽELJETI
DA ME VIDI.

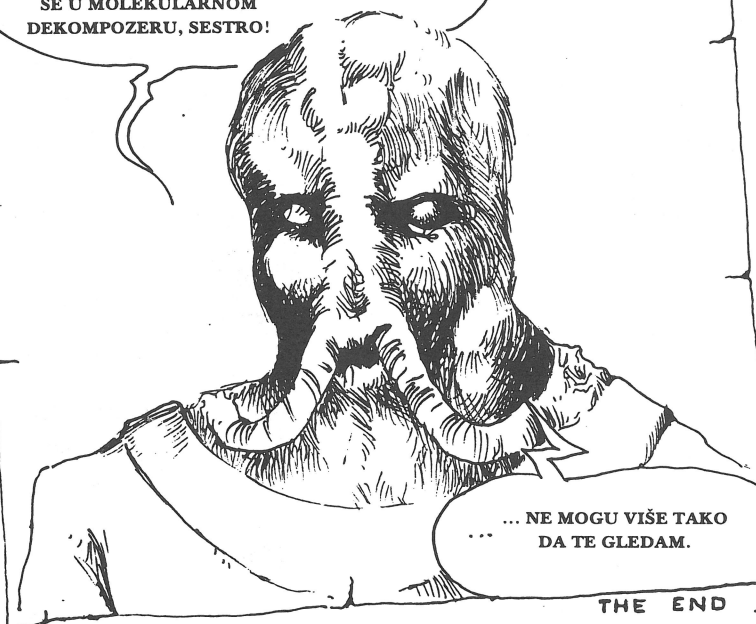
NISAM TREBALA UZETI
TAKO SAVRŠEN IZGLED.

LJUDI SA ZEMLJE...
SAVRŠEN IZGLED...

ZAR NE MISLIŠ
DA JE VRIJEME...

... DA ODEŠ I PREOBRAZIŠ
SE U MOLEKULARNOM
DEKOMPOZERU, SESTRO!

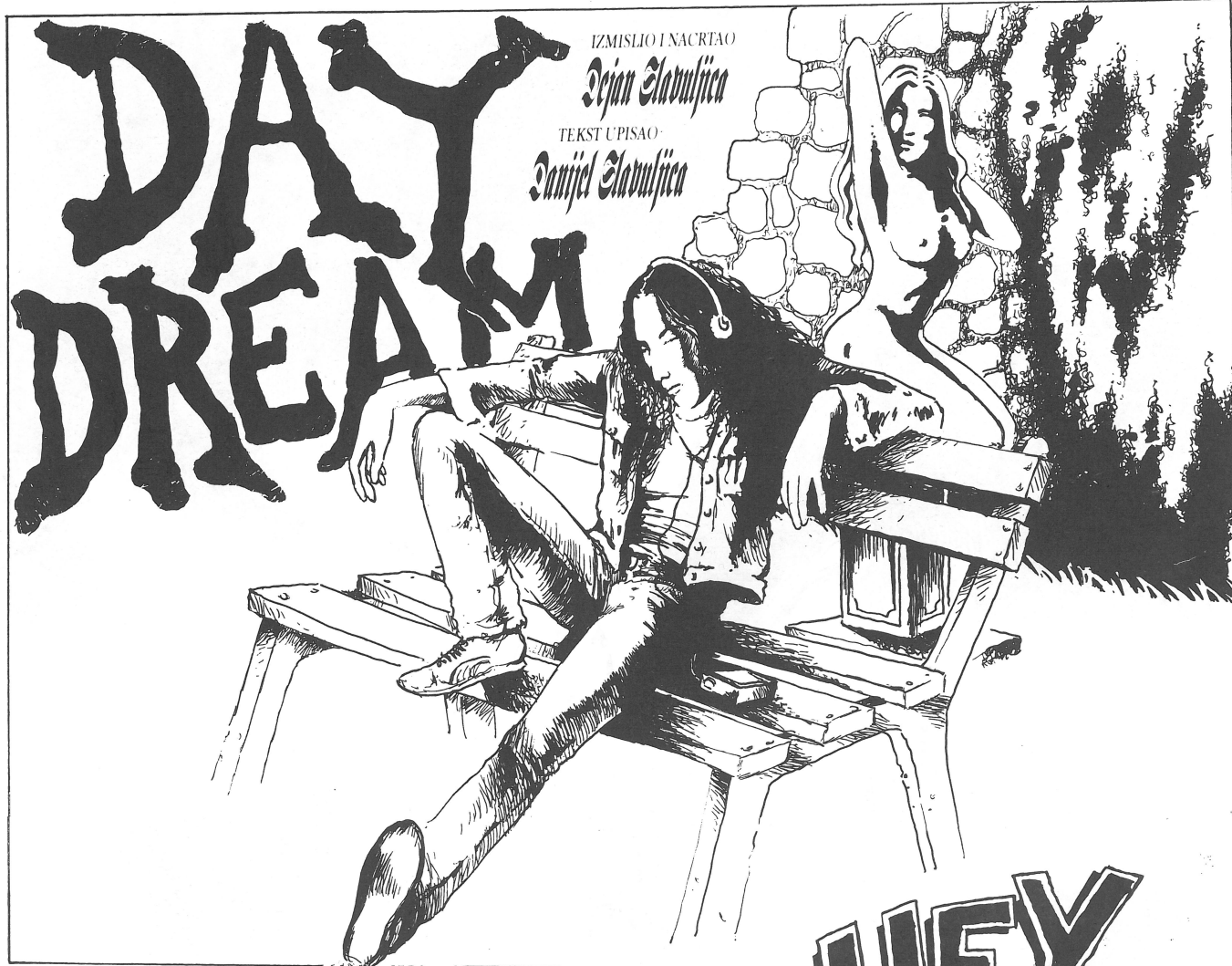

... NE MOGU VIŠE TAKO
DA TE GLEDAM.

Ilustracija: Dejan Slavuljica

DOSTA JE BILO OVOG DIVNOG
ISPIRANJA MOZGA.
POČEO SAM DA BJEŽIM U
STVARNOST, OSTA'ĆU IPAK
JOŠ MALO U MAŠTI.

BEBI

BIF

SEEK & DESTROY

JE PROLAZIO PREDIVNE
PREDJELE ZEMLJE KOJA JE
ODSALA LJEPOTOM I NEVINOŠĆU

STORY
JUKA & DEJO
DEJO
JUKA 1994

Copyright T.M. COMICS STUDIO

2-6

RAZGLEDAO
I DOHAĆE
ŽIVOTINJE.

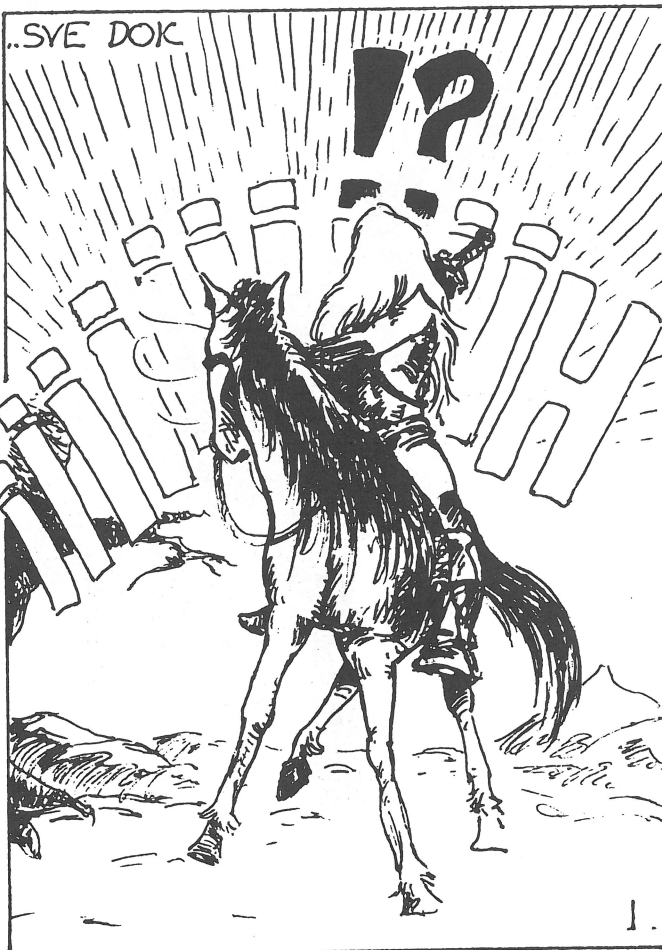
OKOLINU

MMM

„SVE DOK

!?

1.

NEKO JE
UOPASNOSTI.
BEBI BIF ĆE
MU POMOCI!

...POREMETI O
HARMONIJU
TVOGA ŽIVOTA?

MLADA
DJEVO, ZAŠTO
PLAĆEŠ?
KO JE...

DOŠAO JE
BRZO I UŠAO
U LEGENDU! *
PRITOM MI JE
ŠMRK
UZEO MI ŠMRK
JUKF

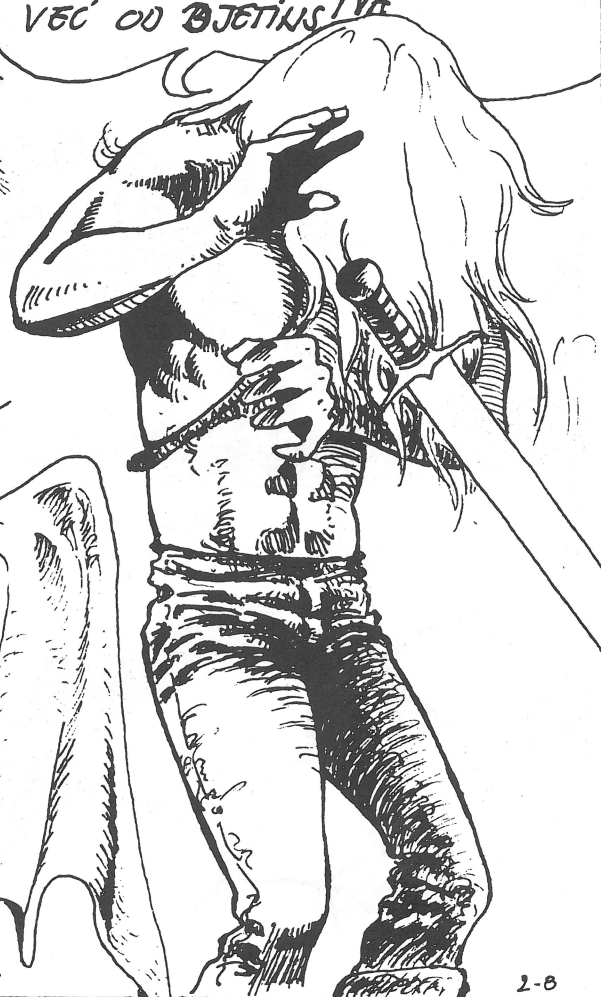
ŠMRK
BUUUUUA

2-7

JUKA & DEJO

2.

DOBRO JE, NE PLAČI
VRATIĆU TI GA!
BEBI BIF JE LEGENDA
VEĆ OD DJETINSTVA

2-8

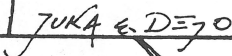
MOGLA SI TO
OSTAVITI I KOD
KUĆE, A NE NOSITI
GA SA SOBOM!

JURA & DEJO

9.

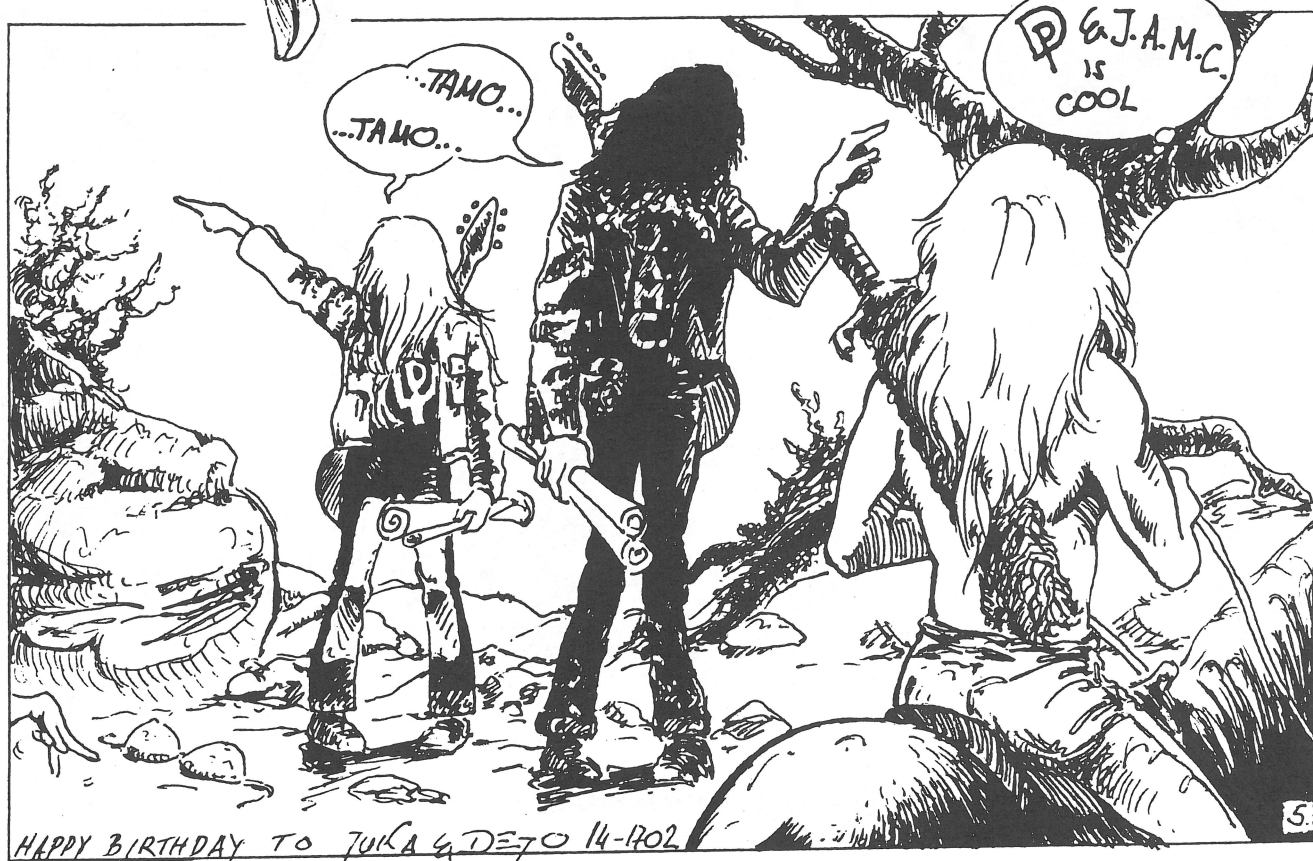

POTRAGA
SE NASTAVLJA

Biž'
BONA, KERNUT!
JA TE ĆU TI
JAJE U GLAVU

?

CCCC...
....A BIO SAM
SIGURAN DA JE
OVDE.

...TAMO...
...TAMO...

P & J.A.M.C.
IS
COOL

HAPPY BIRTHDAY TO ŽILKA & DEJO 14-1902

NAKON
ČETIRI
GODIŠNJA
DOBA...

KVOČ

Knock

UDI
STRANCE!
OČEKUJEM
TE.

...UPUTIŠE
ME DO OVOG
ZAMKA. TU JE NEKI
ČAROBNAK. ZOVU
GA DERYZNIAK

1000 ZAŠTO
1000 ZATO

OTKUD SI
ZNAO DA DOLAZIM.

JA ZNAM
SVE, PA TI MOGU
POMOĆI U TVOJOJ
POTRAZI!

SAD ĆU
DA TI OBJASNI
KEKE STVARI...

TATA
MOJ OTOME
NIŠTA NE
REČE PRIJE
SMRTI

JUKA
&
DEJO

epilogue

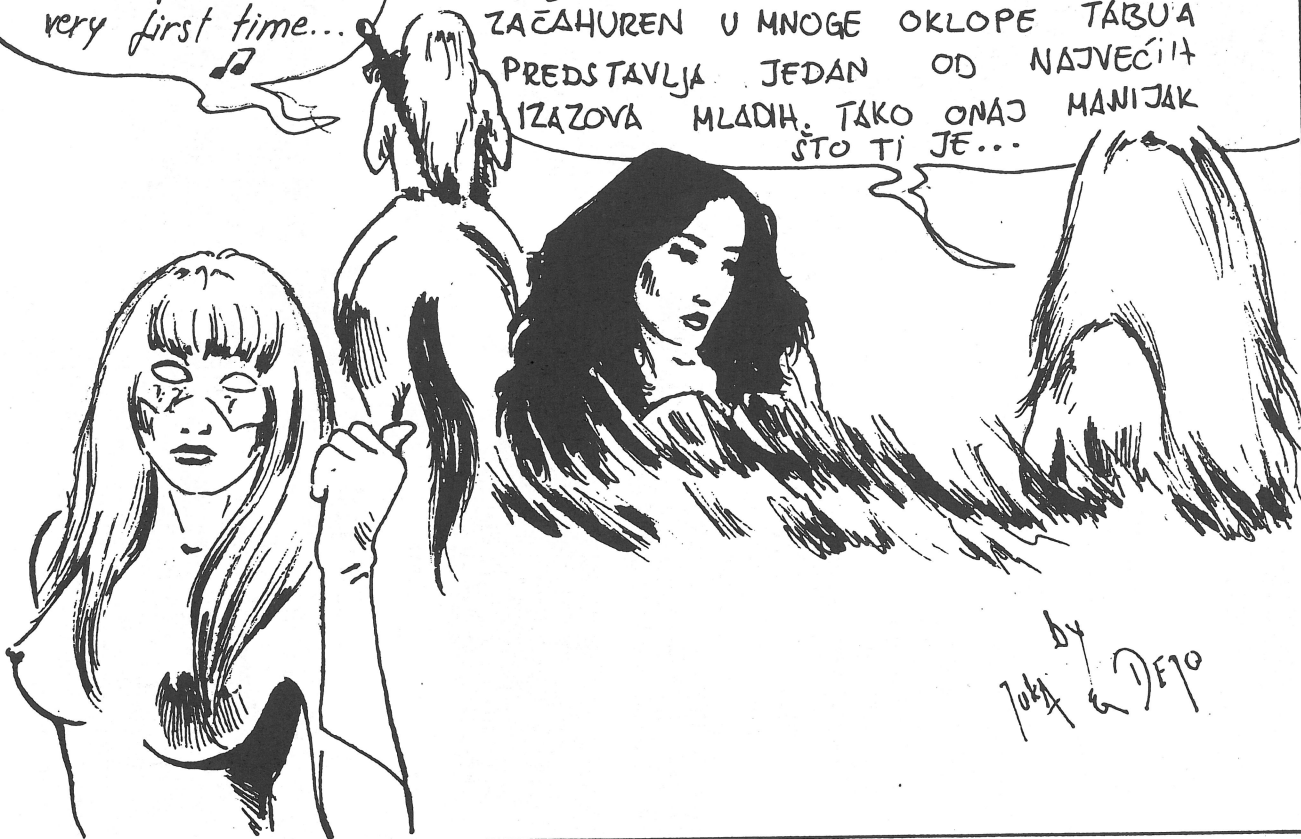
ZASTO PLAČEŠ
MLADA DJEVOJKO
KO TE HASIKIRO?

2-12

Like a virgin
Touch for the
very first time...

... BUDUĆI DA JE STARA ISTINA KAKO JE
ZABRANJENO VOĆE NAJSLAĐE, SPOLNI ODNOS
ZACHUREN U MNOGE OKLOPE TABU'A
PREDSTAVLJA JEDAN OD NAJVEĆIH
IZAZOVA MLADIH. TAKO ONAJ MANIJAK
ŠTO TI JE...

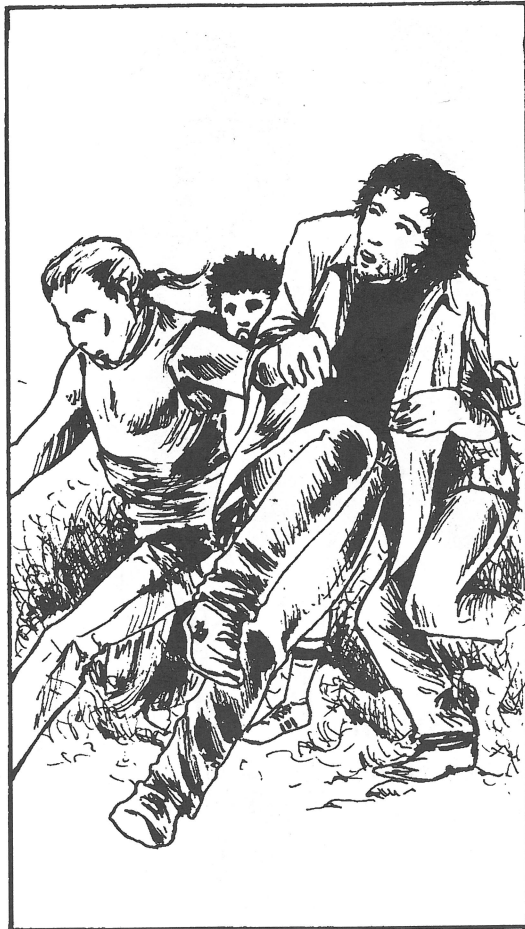
by
Joka & DEFO

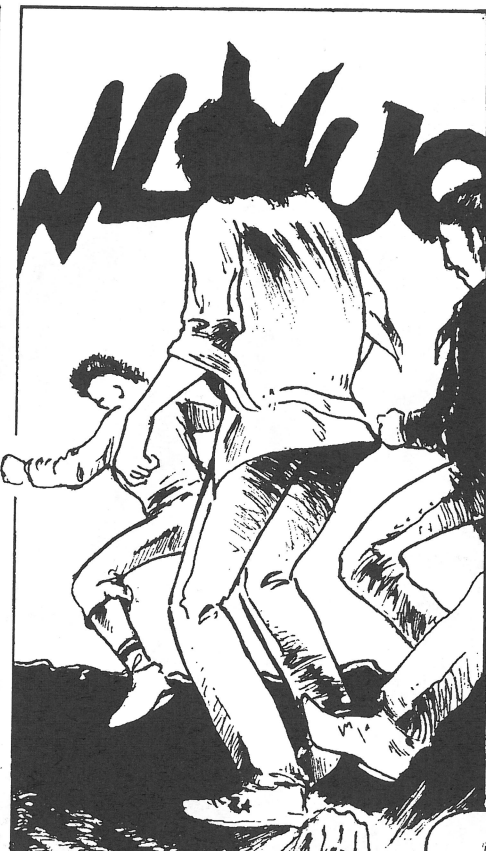
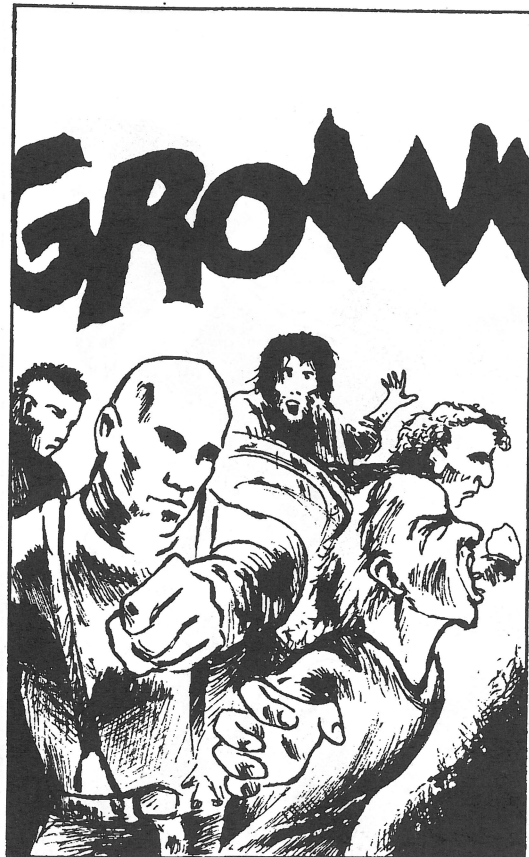

T
O
P

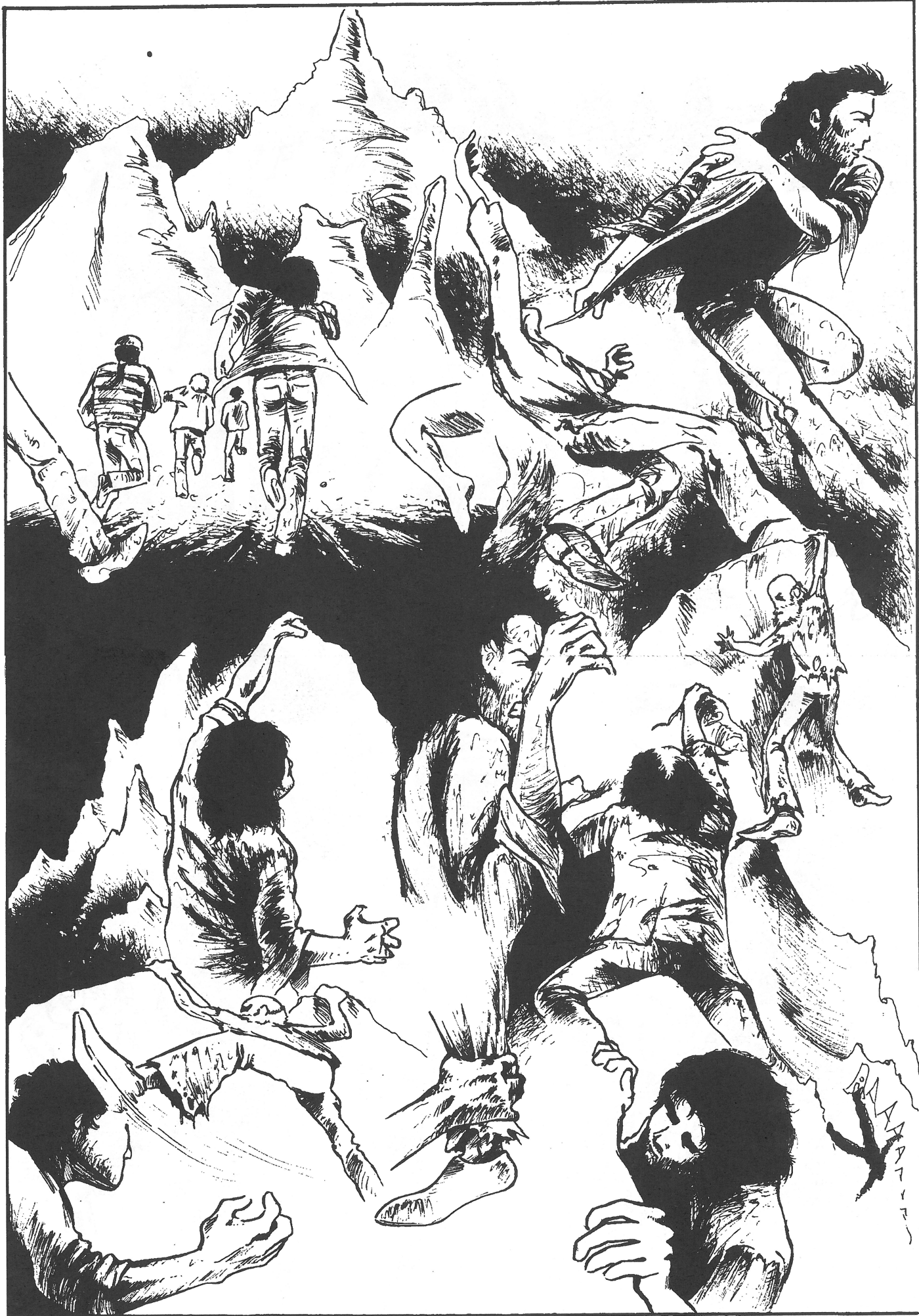
OLOVKA:
D. SLAVULJICA
IDEJA-TUŠ:
J. JAGANJAC

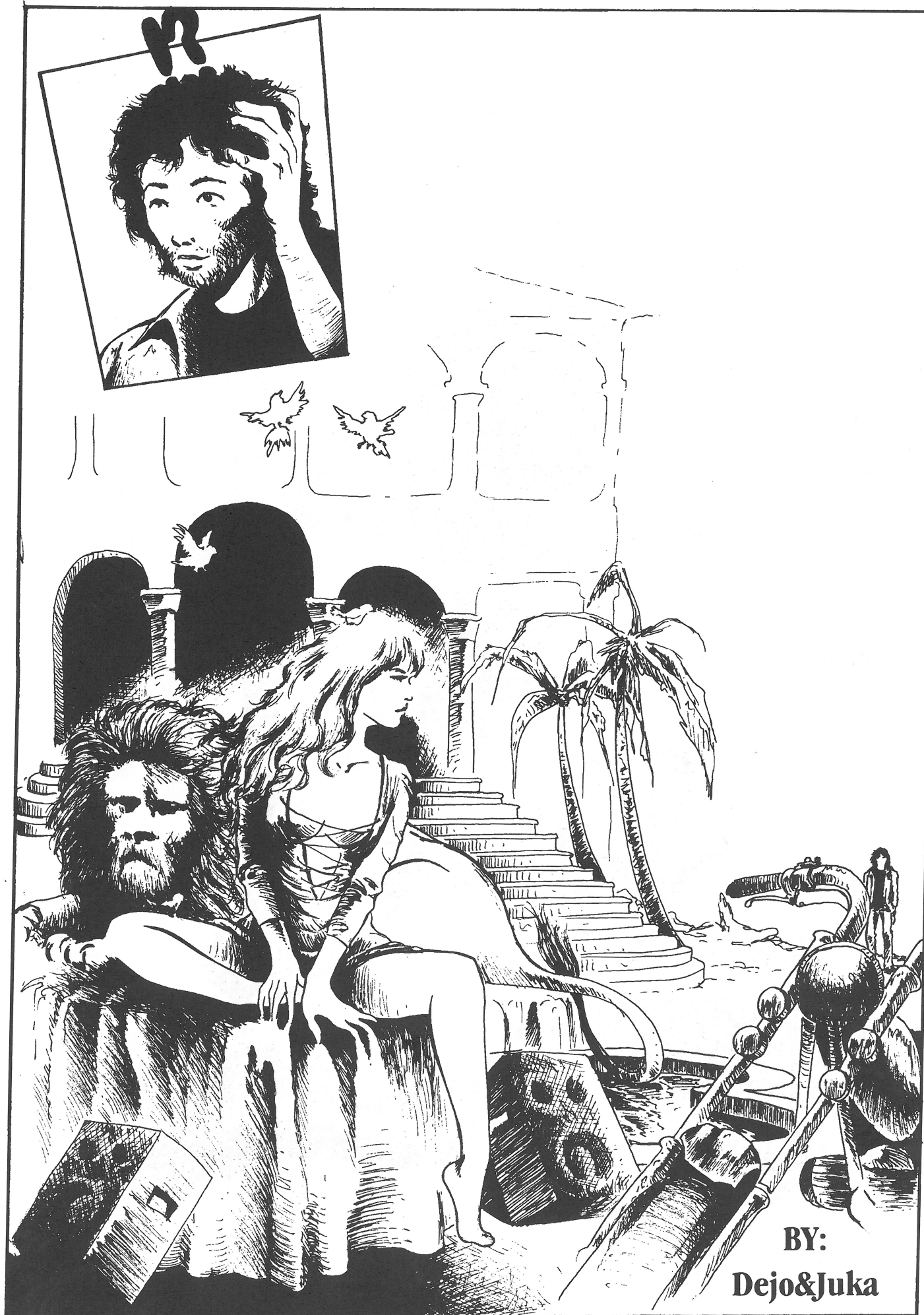

BY:
Dejo&Juka

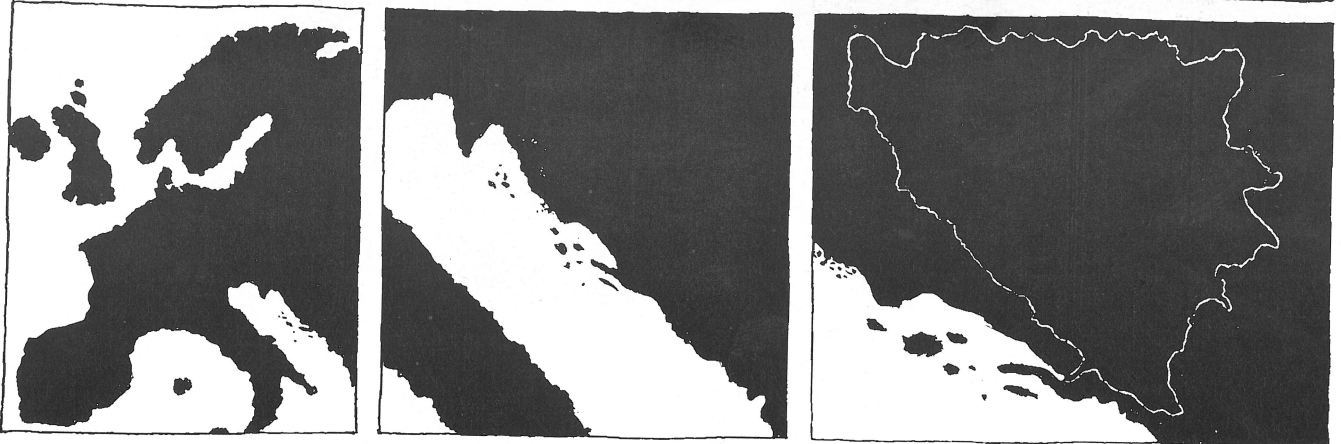
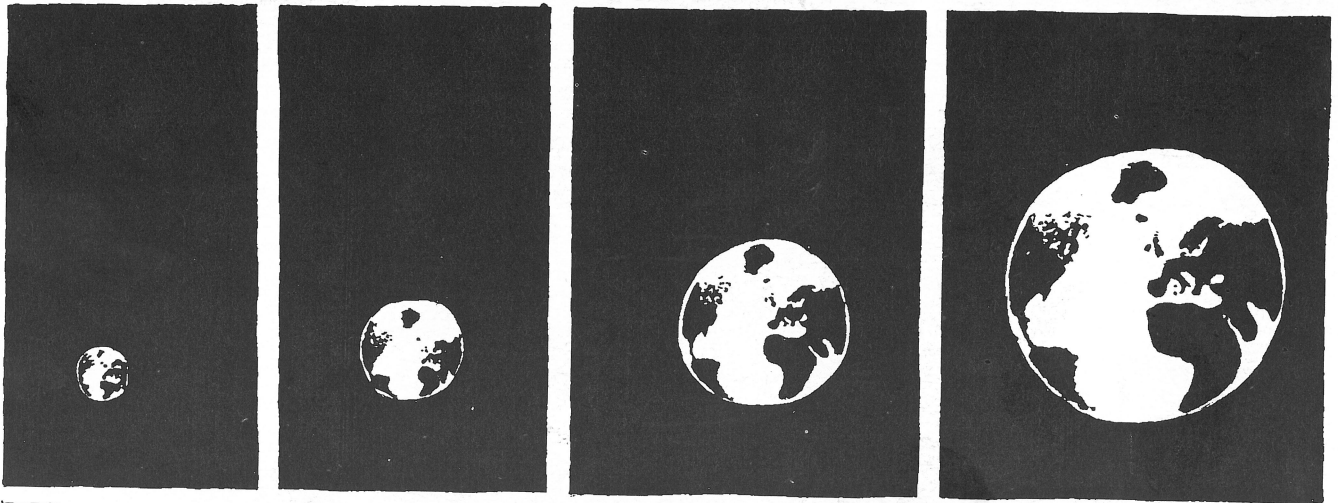
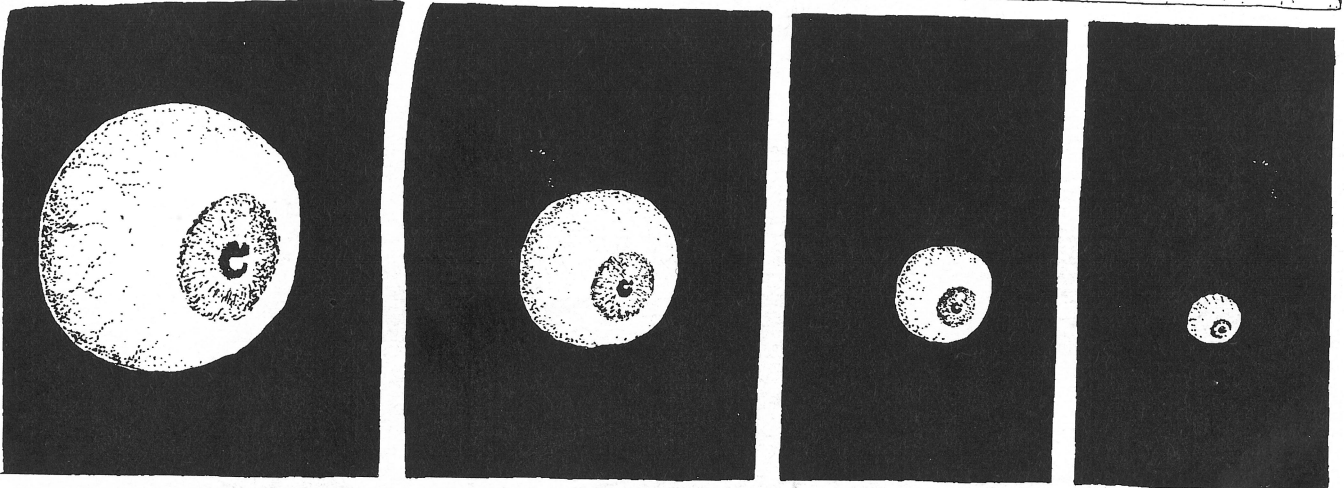
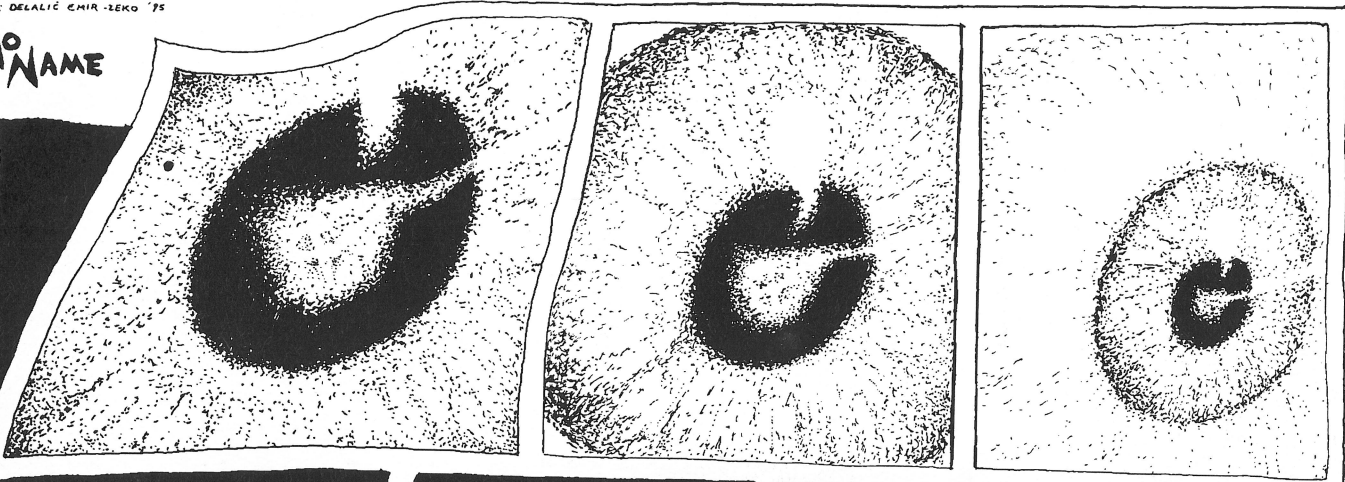
Ilustracija: Emir Delalić

Emir
2003
03.06.93

BY: DELALIĆ EMIR - SEKO '95

NO NAME

VRISAK (detalj)
by JAGANJAC JUSUF

THE SCREAM (detail)
by JAGANJAC JUSUF

Illustration: DELALIĆ EMIR

add just one drop
in an empty glass

help bosnia

Ilustracija: DELALIĆ EMIR